

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор Інституту,
кандидат юридичних наук, доцент

_____ **С. В. Глібко**
«28» грудня 2017 року

Затверджено
Вченою радою Інституту
(протокол № 2 від 26.12.2017)

ЗВІТ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
про науково-дослідну діяльність
за 2017 рік**

Харків – 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1. Дослідження, наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права (бюджетна програма 6581040).....	7
Тема «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу».....	7
Тема «Правове та законодавче забезпечення економічної безпеки України»..	21
Тема «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України»	38
Тема «Правове забезпечення функціонування Національної інноваційної системи в сучасних умовах»	47
Розділ 2. Наукові дослідження для державних та недержавних організацій за господарськими договорами	59
Розділ 3. Наукові експертні висновки для вищих та центральних органів державної влади.....	60
Розділ 4. Наукові дослідження на замовлення регіонів.....	66
Розділ 5. Участь Інституту в законопроектній (нормотворчій) роботі.....	67
Розділ 6. Перспективні напрями наукових досліджень	74
Розділ 7. Участь в організації та проведенні наукових заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо.....	76
7.1. Наукові заходи, що були організовані та проведені Інститутом	76
7.2. Наукові заходи, в яких брали участь науковці Інституту	77
Розділ 8. Характеристика видавничої діяльності	79
8.1. Наукові праці, що були видані в Інституті (монографії, журнали, збірки статей, законодавства тощо) – на виконання показників паспортів бюджетних програм.....	79
8.2. Наукові праці співробітників Інституту видані понад виконання показників паспорта бюджетної програми: монографії, підручники, коментарі законодавства.....	91
Розділ 9. Міжнародне наукове співробітництво.....	96
Розділ 10. Координаційна та інформаційно-аналітична діяльність	98
Розділ 11. Стан та перспективи підготовки наукових кадрів.....	99
11.1. Стаціонарна аспірантура/докторантура Інституту (бюджетна програма 6581040), у тому числі за контрактом	99

11.2. Підготовка здобувачів / заочних аспірантів в Інституті (окремо на платній і безоплатній основі)	99
11.3. підготовка дисертацій співробітниками Інституту.....	100
Розділ 12. Кадрове забезпечення.....	101
Розділ 13. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення.....	103
Розділ 14. Пропозиції щодо удосконалення роботи академії, інституту, інших підрозділів, в тому числі щодо звітності	105
Розділ 15. Інша діяльність Інституту	106

ВСТУП

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку (далі – Інститут) створено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 02 березня 2010 року № 217 в структурі Національної академії правових наук України. Інститут було засновано відповідно до Рекомендацій учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток України: наукове, економічне та правове забезпечення» (27-28 жовтня 2006 року), рекомендацій Національного інституту стратегічних досліджень, а також численних пропозицій учених щодо необхідності створення окремої установи з вивчення правових аспектів забезпечення інноваційного розвитку держави. Інститут є державною науково-дослідною установою зі статусом юридичної особи, яка підпорядковується безпосередньо Президії Національної академії правових наук України, є неприбутковою організацією та діє згідно Статуту.

В Інституті створено **3 відділи:**

1. Відділ загальних проблем формування та реалізації інноваційної політики.

Основні напрямки діяльності відділу:

удосконалення механізму формування та реалізації інноваційної політики держави;

вивчення ефективності правового регулювання науково-технічної діяльності;

створення методологічних засад формування державних стратегій та програм інноваційного розвитку;

розроблення системи ефективних правових засобів забезпечення національної інноваційної безпеки;

вивчення міжнародно-правових аспектів регулювання інноваційних відносин в контексті входження України до СОТ та інших міжнародних організацій.

2. Відділ правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи.

Основні напрямки діяльності відділу:

загальні проблеми правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи;

правове забезпечення створення та впровадження інноваційних продуктів;

правове забезпечення виробництва і реалізації інноваційної продукції;

правове забезпечення ефективного захисту прав учасників інноваційних відносин.

3. Відділ правового забезпечення галузевого інноваційного розвитку.

Основні напрямки діяльності відділу – правове забезпечення інноваційного розвитку окремих секторів економіки та видів виробництв, у тому числі: вивчення правових проблем інноваційного розвитку оборонно-промислового комплексу, паливно-енергетичного, продовольчого комплексу та системи охорони здоров'я тощо.

Відповідно до Статуту (**нова редакція затверджена Постановою президії Національної академії правових наук України «27» вересня 2016 року № 98/6**) основними напрямками діяльності Інституту є дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук, зокрема: проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень у сфері права та інноваційної діяльності, розроблення нових наукових напрямів; участь у розробленні концепцій, проектів законів та інших нормативно-правових актів; проведення наукових, науково-правових та судових експертиз з правових питань; підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації через систему аспірантури та здобування; діяльність у сфері права; видання журналів і періодичних видань; інша професійна, наукова та технічна діяльність.

Основними завданнями Інституту є дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук: проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень у сфері права та інноваційної діяльності, розроблення нових наукових напрямів; участь у розробленні концепцій, проектів законів та інших нормативно-правових актів; проведення наукових, науково-правових та судових експертиз з правових питань; вища освіта в частині підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації через систему аспірантури та здобування, видання журналів і періодичних видань тощо.

З метою підвищення ефективності правового регулювання відносин, що складаються у зв'язку із організацією та здійсненням інноваційної діяльності, Інститут активно працює над розробленням пропозицій щодо розроблення нормативно-правових актів та внесення змін до чинних з питань здійснення інноваційної діяльності, а також концепцією та проектом Інноваційного кодексу України, який має стати результатом їх систематизації та охопити правовим регулюванням відносини, що складаються в межах національної інноваційної системи.

Інститут досліджує 4 фундаментальні наукові теми: «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу», «Правове та законодавче забезпечення економічної безпеки України», «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України», «Правове забезпечення функціонування національної інноваційної системи в сучасних умовах».

Основні напрямки співробітництва

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку – відкритий до співпраці з органами державної влади та місцевого самоврядування, державними установами, підприємствами, установами, організаціями. Формами співпраці є:

проведення науково-правових експертиз та підготовка висновків з проблем правозастосування;

створення спільних авторських колективів для проведення науково-дослідних робіт, зокрема, участь у розробленні проектів концепцій, законів та інших нормативно-правових актів;

проведення експертних досліджень інноваційних проектів на предмет відповідності вимогам чинного законодавства України;

надання юридичних, консультаційних, інформаційних та інших послуг підприємствам, установам, організаціям та фізичним особам з правових питань;

використання наукових та інформаційних фондів кожної зі сторін – за погодженням;

організація та проведення спільних конференцій, семінарів, «круглих столів»;

обмін виданнями та іншими видами інформації.

Розділ 1. Дослідження, наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права (бюджетна програма 6581040).

Тема «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу»

Затверджена рішенням Президії НАПрН України від 13.06.2014 року.
Номер державної реєстрації РК УкрІНТЕІ № 0117U005075

Строки виконання – 2015-2017 рр.

Науковий керівник – к.ю.н., доцент **С. В. Глібко**

Мета теми – проведення порівняльного аналізу класифікації ринків фінансових послуг в Україні та ЄС, здійснення систематизації фінансових послуг, на підставі цього виявлення недоліків правового регулювання та визначення шляхів і засоби його удосконалення, що дозволить адаптувати законодавство України в цих сферах до законодавства ЄС.

Завершується виконання зазначеної фундаментальної теми випуском **колективної монографії «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу»**. В ній отримали відбиття такі питання, як:

– інвестиційна модель економіки України, що містить елементи та засоби, необхідні в сучасних умовах для усунення диспропорцій в господарсько-правовому регулюванні інвестиційних відносин;

– реформування правового регулювання інвестиційних відносин.

В межах поставленої мети завданнями є: дослідження правового регулювання ринків фінансових послуг як окремо так в порівняльному аспекті в Україні та ЄС, визначення окремих інститутів та категорій на в праві та законодавстві, що регулює ринки фінансових послуг, розроблення напрямків відповідності правового регулювання ринків фінансових послуг інвестиційній моделі розвитку економіки України та трансформації такої моделі в законодавчі акти. Невід’ємним є також завдання виявлення проблем та визначення концептуальних напрямків щодо належного врахування публічних та приватних інтересів інвесторів України на законодавчому рівні. Актуальними серед інших є завдання удосконалення правового механізму захисту інтересів учасників ринків фінансових послуг, пруденційного нагляду за діяльністю страховиків та розроблення правового механізму адаптації вимог Солвенсі II ЄС до рівня платоспроможності страховиків.

Очікуваними результатами є надання концептуальних пропозицій щодо формування правового механізму регулювання оптимальної в сучасних умовах

інвестиційної моделі економіки України та щодо удосконалення та наближення такого механізму до європейської моделі регулювання ринків фінансових послуг шляхом застосування методів, форм і засобів регулювання таких галузей юридичних наук, як господарського, цивільного, трудового, фінансового, аграрного, інших, з урахуванням інструментів окремих економічних наук.

Наукові результати

1. Одержали подальший розвиток питання необхідності імплементації європейського законодавства у сфері страхування до законодавства України. Згідно з Основними принципами страхування та методології Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю (IAIS) система регулювання і нагляду потрібна для «підтримки ефективних, безпечних, справедливих і стабільних страхових ринків, для сприяння зростання і конкуренції в рамках сектору». Аналіз завдань регулювання і принципів IAIS дозволяє відокремити певні сфери державного впливу:

- пруденційне (запобіжне) регулювання (попередження нестабільності фінансової системи та запобігання неплатоспроможності страховиків);
- правове регулювання відносин (страховиків, посередників і споживачів);
- економічне регулювання (податкові важелі для стимулювання або обмеження певних дій на страховому ринку);
- боротьба з відмиванням грошей та протидія фінансуванню тероризму.

Норми QIS5 Technical Specifications передбачають включення у розрахунок платоспроможного капіталу основних видів ризиків: від страхової діяльності іншої, ніж страхування життя та здоров'я; страхування здоров'я; ризик настання дефолту контрагентів; ринковий ризик.

Удосконалено порядок розрахунку платоспроможного капіталу страхової компанії відповідно до вимог Solvency II.

У межах подальшого розвитку регулювання страхування Верховною Радою розроблено законопроект щодо реорганізації основних законодавчих актів. У процесі дослідження порівняно проект змін до Закону України «Про страхування» з основними положеннями Solvency II.

За результатами проведеного дослідження можна зазначити, що адаптація національного законодавства до стандартів Solvency II сприятиме удосконаленню системи управління страховою компанією та підвищенню рівня довіри населення до ринку страхових послуг.

Доведено, що найбільш безумовні переваги від запровадження нового режиму платоспроможності Solvency II отримують великі страхові компанії за рахунок економії на масштабах та достатньої диверсифікації страхових портфелів.

Узагальнено значну кількість нормативного регулювання європейського страхового ринку і встановлено, що у світовій практиці відсутнє усталене регуляторне визначення пруденційного нагляду, між тим, український страховий

ринку системно запроваджує принципи пруденційного нагляду на страховому ринку, використовуючи європейські стандарти, зокрема, Директиву Європейського Парламенту та Ради № 2009/138/ЄС від 25 листопада 2009 року щодо здійснення діяльності зі страхування та перестраховування. (Внукова Н. М);

2. Визначені загальні орієнтири щодо підвищення економічної та енергетичної безпеки та інвестування енергетичної галузі згідно норм «Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України 18 серпня 2017 року.

Сформульовані пропозиції щодо подальшого вдосконалення чинного законодавства (до Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України 18 серпня 2017 року) щодо форм інвестування енергетичного ринку. А саме, пропонуване внесення змін (доповнень) відносно видів та форм інвестування на енергетичному ринку.

Удосконалено класифікацію основних факторів ефективного інвестування згідно Директиви 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу «Про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС», серед яких: (а) наявність прямого зв'язку між ефективним розмежуванням видів діяльності на ринку природного газу (далі - ефективне розмежування) та здійсненням належного інвестування; (б) застосування засобів ефективного розмежування; (в) наявність мети ефективного розмежування; (г) реалізація правил щодо незалежних операторів з транспортування; (д) необхідність сприяння інвестиціям у нові великі інфраструктури; (е) застосування заходів, для досягнення цілей економічної і соціальної єдності; (є) реалізація процедури планування інвестицій для незалежних операторів; (ж) обов'язок щодо фінансування інвестицій (Подрез-Ряполова І. В.);

3. Окреме місце як рекомендаційні джерела регулювання банківської діяльності займають документи Базельського комітету з банківського нагляду.

Для банківської системи України такі угоди є, по-перше, необхідні для виконання при здійсненні операцій на міжнародних ринках, і, по-друге, вразі введення їх вимог в нормативні акти, насамперед, НБУ.

З другого боку, імплементація до банківського законодавства України вимог Базеля III за деякими оцінками може призвести до негативного впливу на банківську систему, який полягає в тому, що банки можуть відмовлятися від участі у високоризикових, але прибуткових операціях, передусім – із цінними паперами, а також, крім того, додержання названих вимог може позначитися на зменшенні обсягів фінансування реального сектору, що може стати вирішальним фактором впливу на зниження темпів відновлення економіки. Зменшення активів банку при імплементації вимог Базеля III може призвести до залишення

на банківському ринку тільки великих банків до усунення конкуренції та скорочення банківських послуг. Виходом з цієї ситуації може бути поступове запозичення норм Базелю III одночасно з покращення економічного стану України та удосконалення господарсько-правового регулювання діяльності банків.

Визначення банківської діяльності в Законі України «Про банки і банківську діяльність» не виключає віднесення до банківських операцій і не названих у понятті операцій, які є фінансовими послугами. Наслідки такого регулювання банківської діяльності полягають у віднесенні цих трьох операцій до системоутворюючих банківську діяльність на законодавчому рівні. Усі інші операції, перелічені в ст. 47 даного Закону, не несуть у собі функцій класифікуючих елементів системи операцій, але, при здійсненні їх банками мають єдине регулювання законодавством про банки і банківську діяльність, а в деяких випадках додатково іншим спеціальним законодавством, наприклад, законодавством, яке регламентує ринок цінних паперів. Таким чином, формулювання банківської діяльності, переліку і системи банківських операцій обґрунтовується, насамперед, юридичною технікою складання нормативного акту, яка полегшує виконання покладених на нормативні акти завдання формування господарського правопорядку при здійсненні функцій з регулювання діяльності банків. Аналіз нормативних актів показує, що єдиного підходу щодо класифікації банківських операцій не існує, тому за наявності основної мети регулювання – безпека та фінансова стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників і кредиторів – система банківських операцій викладається залежно від системи засобів реалізації державного регулювання банківських операцій, і, що найбільш впливає на остаточний результат, – залежно від системи функцій НБУ щодо банківського регулювання і нагляду (в такому випадку зміст банківських операцій – впливовий фактор, але не головний). Це свідчить про необхідність сприйняття переліку банківських операцій у ст. 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність» як переліку видів діяльності банків, які даним законом об'єднуються в поняття банківської діяльності, хоча деякі операції своєю назвою відповідають самостійним видам договорів, наприклад, лізинг, факторинг. Банківські операції можуть регулюватися нормами різних галузей права, 13 спеціальним банківським законодавством і за своєю структурою вони можуть складатися з декількох угод, ґрунтуватися на нормативних актах і актах державних органів ненормативного характеру, і в них відображаються не тільки окремі правовідносини цивільного або іншого змісту, а й деякі дії, що проводяться банками в їх взаємозв'язку з угодами або актами, тобто присутня публічно-правова складова виникнення та проведення банківських операцій, яка виникає на підставі зафіксованих правовими чинниками вимог і підкреслює перевагу господарсько-правового впливу та діяльність банків (Глібко С. В.);

4. Інвестори на ринках фінансових послуг повинні бути захищені від маніпулятивних або шахрайських методів, що вводять в оману, включаючи внутрішню торгівлю, зовнішню торгівлю і неправильне використання клієнтських активів. Інвестори повинні мати доступ до нейтрального механізму (наприклад, судів або інших механізмів вирішення спорів) або засобам відшкодування і компенсації за неналежну поведінку.

Загальними елементами ефективного регулювання на ринках фінансових послуг є: 1) спрощення бар'єрів для входу та виходу з ринків; 2) ринки повинні бути відкриті для найширшого кола учасників при виконанні ними обов'язкових нормативів (нормативи капіталу, нормативи ліквідності, нормативи кредитного ризику, нормативи інвестування); 3) встановлення кількісних вимог (наприклад, розмір капіталу); 4) встановлення вимог до управління ризиками учасників ринків фінансових послуг.

Досліджено, що перебування на шляху інтеграції України до світового економічного простору, втому числі, і вступу до ЄС, з боку органів державної влади у сфері ринків фінансових послуг України робляться значні кроки щодо удосконалення законодавства у цій сфері і адаптації його до норм законодавства ЄС. Але недосконалість щодо розподілу повноважень між органами регулювання, відносно слабкий механізм захисту прав інвесторів, і недовершене зниження системного ризику на ринках фінансових послуг, ставлять під сумнів співробітництво державних органів на ринках фінансових послуг з такими міжнародними європейськими організаціями як Базельський Комітет з питань банківського нагляду, Міжнародна асоціація страхових наглядів та IOSCO. (Шовкопляс Г. М.);

5. Забезпечення інвестиційної безпеки національної економіки потребує: (1) формування правих механізмів державного регулювання безпеки в інвестиційній сфері; - формування правової основи створення і вдосконалення сприятливого інвестиційного клімату; (2) формування правових механізмів розвитку і вдосконалення якості інвестиційного потенціалу національної економіки; (3) правового врегулювання функціонування рівнів забезпечення інвестиційної безпеки з визначенням кола суб'єктів та їх компетенції по здійсненню такої діяльності. Пропонується розмежувати функції суб'єктів по нейтралізації наявних загроз (поточна інвестиційна безпека) і відвертанню можливих (перспективна інвестиційна безпека); (4) врегулювання форм та порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють діяльність у сфері забезпечення інвестиційної безпеки. З боку держави це податковий, фінансовий, адміністративний контроль, а недержавні суб'єкти здійснюють контроль через спеціальні установи (аудиторські фірми, третейські суди і тому подібне) і громадські об'єднання.

Систему забезпечення інвестиційної безпеки можна визначити як сукупність організацій і інститутів, що здійснюють комплекс заходів і

встановлюють механізм контролю інвестиційної діяльності на загальнонаціональному і регіональному рівнях, а також що займаються виявленням, нейтралізацією і відвертанням проявів негативного впливу діяльності іноземного капіталу на українську економіку.

Загальноприйняті напрямки забезпечення інвестиційної безпеки: конкурентоспроможність; створення інноваційної інфраструктури; страхування інвестиційних ризиків; підтримка виробничого нагромадження.

З позицій структури правового механізму забезпечення інвестиційної безпеки необхідно включити три взаємозв'язані складові: формування інвестиційного активу, інвестування і реалізації інвестиційного проекту.

Перша складова правового механізму забезпечення інвестиційної безпеки - формування інвестиційного активу – полягає в створенні правових передумов стабільного і стійкого накопичення ресурсів і їх трансформацію в інвестиції. Складова інвестування – формування правових засобів вкладення інвестицій, стабілізацію, подовження і здешевлення інвестиційного циклу господарюючих суб'єктів. Механізм реалізації спрямований на безперешкодне, ефективне використання результатів інвестиційної діяльності в національній економіці і за її межами. Кожній складовій механізму забезпечення інвестиційної безпеки повинен відповідати відповідний правовий режим, зумовлений формами власності інвестицій та об'єктів інвестиційної діяльності, видом ресурсів та правового режиму їх використання з гармонічним поєднанням публічних та приватних інтересів (Бойчук Р. П);

6. Виокремлено проблеми адаптації правового регулювання лісової промисловості до інвестиційної моделі економіки України, а саме зроблено акцент на тому, що система управління в галузі охорони та відтворення лісів не повністю забезпечує багатоцільове, безперервне і невиснажливе використання ресурсів та лісових екосистем. Необхідно здійснити реформування зазначеної системи із забезпеченням розмежування природоохоронних і господарських функцій. Крім того, спостерігається відсутність узгодження нормативно-правового регулювання, а це є першочерговим на сьогодні. Створення конкурентних переваг національних товаровиробників шляхом залучення інновацій, інвестування їх запровадження, створення сприятливого інвестиційного клімату, визначення напрямків стимулювання пріоритетних галузей економіки, розвиток яких є необхідним на сучасному етапі розвитку економіки держави є дуже важливим. Недостатні інвестиції і лісове виробництво України та недосконалий економічний механізм лісокористування стали основними чинниками виснаження лісів і погіршення екологічної стійкості лісових екосистем.

Встановлено особливості механізму державного регулювання лісової промисловості та визначено можливі шляхи розвитку інвестиційної моделі економіки лісової промисловості України (Савчук О. О.).

7. Виділено ряд проблем реформування законодавства щодо правового регулювання ринку праці: 1) проблематика систематизації та уніфікації законодавства; 2) проблематика колізій норм права, що регулюють інноваційний розвиток працівників відповідно до потреб інвестиційної моделі економіки України; 3) неоднозначність та неоднаковість викладення норм права у цій сфері; 4) проблема невідповідності більшості норм законодавства реальним суспільним процесам, виключно декларативний характер таких норм, відсутність механізмів їх реалізації; 5) невідповідність норм права загальноприйнятим світовим нормативно-правовим актам.

Окреслено напрямками соціалізації ринку фінансових послуг, реформування правового регулювання ринку праці до потреб інноваційного розвитку та інвестиційної моделі економіки України серед яких: 1) орієнтування на особистість; 2) забезпечення реалізації трудового потенціалу (зокрема, пошук відповідності професії до навиків та здібностей окремого працівника); 3) запровадження нових фінансових послуг (іпотека з плаваючою відсотковою ставкою, біржові пайові фонди, торгівля фінансовими інструментами, рейтингова оцінка кредитоспроможності позичальників тощо); 4) мотивація працівників на всіх етапах здійснення трудової чи службово-трудої діяльності; 5) гнучкий перехід на дистанційну зайнятість за інтелектуальними професіями; 6) оптимізація вітчизняного виробництва; 7) підвищення статусу жінки-працівника; 8) удосконалення економічно-правових заходів запобігання бідності та безробіттю.

Визначено, що реформування ринку праці відповідно до потреб інноваційного розвитку та інвестиційної моделі економіки України потребує розробки цілісної стратегії і впровадження нових механізмів правового регулювання, які б забезпечували інтереси кожного громадянина нашої держави і сприяли його становленню як особистості та максимальній реалізації трудового потенціалу (Іншин М. І.).

8. Визначено вихідні методологічні та загальноположення для розуміння сучасного призначення галузі господарського законодавства та Господарського кодексу України для адаптації його до вимог ЄС щодо сталого економічного розвитку.

Розроблено пропозицій стосовно підвищення ефективності господарського законодавства шляхом вдосконалення змісту поняття «господарська діяльність» та врегулювання концесійних відносин на нових засадах, закріплених у Концепції та Стратегії сталого розвитку для України.

Досліджено, що функціонально-цільова підсистема сприяння сталому розвитку – це формалізована частина норм господарського права, що опосередковує цільовий комплекс засобів, здатних забезпечити функціонування ланцюга типізованих правил поведінки у відносинах, пов'язаних з господарським використанням природних ресурсів відповідно до об'єктивних

потреб економіки природокористування і закономірностей суспільного розвитку. Методологічне значення сутності функціонально - цільової підсистеми в утворенні запропонованої комбінації норм: інституту господарського використання природних ресурсів, субінституту концесій природокористування та цільового комплексу інших господарських норм, якими, у сукупності, досягається переведення термінологічної цінності інструментів переваг, стримувань та обмежень суб'єктів господарських прав на відносини з формування майнової основи господарювання з використанням природних ресурсів.

Для подолання індиферентності правової регламентації господарювання (ознака невисокого рівня розвитку економічних відносин та правової культури) пропонується: впорядкування засобів стимулювання (преференцій, дотацій, компенсацій тощо); втілення у юридичну форму способів попередження господарських правопорушень при реалізації інвестицій у галузь природокористування; систематизація первинних засобів (дозволів, заборон, вимог) за критерієм їх сприяння сталому розвитку (Шаповалова О. В., Дмитрик О.О.).

9. Проведено збір наукової літератури та інших матеріалів для дослідження проблем правового забезпечення державної підтримки страхування у сфері сільського господарства;

Здійснено аналіз і досліджено категорії та інститути у сфері агрострахування;

Проведено аналіз і дослідження правового регулювання страхування ризиків сільськогосподарського виробництва з державною підтримкою в Україні та ЄС в порівняльному контексті;

Отримали подальший розвиток наукові думки щодо:

- характеристики механізму державної підтримки страхування в сфері сільського господарства за законодавством України, згідно якого сільськогосподарський товаровиробник має спочатку сплатити страховику страхові платежі у розмірі, визначеному договором страхування, а вже потім у нього виникає право на отримання відповідного відшкодування з боку держави;

- потреби запровадження в Україні за досвідом окремих держав-членів ЄС системи базового страхового захисту сільськогосподарського виробництва, що буде автоматично поширюватися на всіх сільськогосподарських товаровиробників які вчасно та в повному обсязі сплатили відповідні страхові платежі. (Уркевич В. Ю.);

10. Визначено, що механізм державного управління має значні недоліки та потребує подальшого вдосконалення, зокрема, при розробці оптимальної організаційної структури управління лісовим господарством. Основними факторами вибору мають стати: приведення структури у відповідність до визначених функцій організації; чітке визначення ланцюгів підпорядкування з

певними центрами прийняття рішень; раціональний розподіл компетенції по горизонталі та повноважень по вертикалі; вилучення зайвих ланок з урахуванням рекомендацій щодо норм безпосереднього підпорядкування; встановлення чітких взаємозв'язків між системами прийняття рішень.

Потребує вдосконалення система державного управління у сфері лісового господарства шляхом відокремлення лісової охорони у самостійний підрозділ при Державній екологічній інспекції України, яка підпорядковується Міністерству екології та природних ресурсів України. Цей орган державного управління в лісовому секторі повинен здійснювати нагляд за дотриманням лісового законодавства в лісах всіх форм власності та правил полювання на території мисливських угідь. Він має бути наділений функціями контролю, які має сьогодні Держлісагенство України.

Необхідне удосконалення системи фінансування ведення лісового господарства шляхом створення Державного фонду розвитку лісового господарства, для виконання завдання уряду Державне агентство лісових ресурсів України наказом від 19 липня 2017 року № 291 створило робочу групу з напрацювання пропозицій щодо розробки проектів нормативно-правових актів стосовно розвитку лісового господарства України.(Єгорова Т. П.)

Фактичні результати (відповідно до показників паспорту бюджетної програми)

В межах наукової теми опубліковано ряд **наукових праць**, зокрема:

Монографії, підручники, навчальні посібники:

Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу / [С. В. Глібка, Н. М. Внукова, В. Ю. Уркевич та ін.]; за ред. С. В. Глібка, Н. М. Внукової, Харків: Право, 2017. – 400 с.

Наукові статті:

Бойчук Р. П. Проблема правового забезпечення балансу публічних та приватних інтересів у сфері інвестиційних відносин. Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. 2017. № 2 (9). [URL:http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Boychuk9.pdf](http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Boychuk9.pdf).

Глібка С. В. Вплив Базельського Комітету по банківському нагляду на визначення банківського регулювання в Україні / С.В. Глібка // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2017. – № 6(2) – С. 12-17.

Внукова Н. М. Адаптація нормативного регулювання ринку страхових послуг з урахуванням норм законодавства ЄС / Н.М.Внукова // Право та інновації. – 2017. - № 4. – С. (у редакції);

Дмитрик О. О. Визначення підсудності справ за участі фонду гарантування вкладів фізичних осіб (постановка проблеми) / О. О. Дмитрик // Вісник Асоціації фінансового права України. – 2017. - № 1. – С. 14-26.

Іншин М.І. Соціалізація ринків фінансових послуг / Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Випуск 5. С. 49-54.

Іншин М.І. Реформування правового регулювання ринку праці відповідно до потреб інноваційного розвитку та інвестиційної моделі економіки України / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2017. Випуск № 2 Т. 3. С. 113-116.

Подрез-Ряполова І. В. Питання адаптації правового регулювання ринку природного газу до інвестиційної моделі економіки України в умовах євроінтеграційних процесів/ І. В. Подрез-Ряполова// Право та інновації: наук.-практ. журн. – Х. : Право, 2017 – №3 (19). – 2017.– С. 50-54.

Шовкопляс Г. М. Запровадження міжнародних стандартів регулювання ринків фінансових послуг в Україні: правовий аспект / Г. М. Шовкопляс// Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 12. – С. 60-64.

Pukała R. Identification of the priority of instruments of regulatory impact on the development of insurance in the framework for international requirements / N.Vnukova R. Pukała, S. Achkasova // Rozprawy ubezpieczeniowe. Konsument na rynku usług finansowych Journal of Insurance, Financial Markets and Consumer Protection. – 2017. – 23(1/2017). – PP. 28-40.

Pukała R. Improvement of the methodology for assessing the capital adequacy for reinsurer default risk coverage / R. Pukała, N.Vnukova, S. Achksova, V. Smoliak // Economic Annals-XXI. – 2017. – № 165(5-6). – PP. 152-156.

Шаповалова О. В. Адаптація господарського законодавства до вимог ЄС щодо сталого розвитку. Актуальні проблеми права: теорія і практика: збірник наукових праць №32. – Сєверодонецьк, 2016. – С.25-40 (323 с.)

Тези наукових доповідей та повідомлень:

Бойчук Р. П. Окремі проблеми розвитку інвестиційного законодавства України в сучасних умовах. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 20-28.

Бойчук Р. П. Проблеми визначення форм, методів та засобів державного регулювання інвестиційної діяльності. *Господарсько-правове забезпечення інноваційного інвестування: проблеми та пропозиції*: матеріали круглого столу (м. Харків, 16 листопада, 2017 р.). Харків, 2017. С. 19-26.

Бойчук Р. П. Захист прав учасників інвестиційних відносин як основна компонента безпеки інвестиційного ринку в Україні. *Круглий стіл: Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та*

ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 104-111.

Внукова Н. М. Зміни регулювання платоспроможності страховиків в умовах інтеграції до ринку ЄС *Трансформація фінансових ринків в умовах глобальної нестабільності: реалії сьогодення та погляд у майбутнє*: збірник матеріалів Виїзного науково-практичного семінару (6-15 жовтня 2017 р.) та Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (30 жовтня 2017 р.) / Університет ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи, Кафедра фінансових ринків, ННІ права, Кафедра господарського права та процесу, Міжнародна академія інформатики, John cabot university in Roma, Universita degli studi di Padova, Universita degli studi di Perugia. Ірпінь. 2017. С. 134-138.

Внукова Н. М. Проблеми та перспективи розвитку фінансового моніторингу в банківській системі України *Актуальні питання права, економіки та управління*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 10–11 лютого 2017 р.). Київ. 2017. С. 105-109.

Дмитрик О. О. Бюджет участі як засіб підвищення ефективності взаємодії територіальної градами і місцевих органів *Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи*: Матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Сєвєродонецьк, 6-7 жовтня 2017 р.). Сєвєродонецьк. 2017. С. 69-71.

Дмитрик О. О. Новітні тенденції у бюджетному процесі на місцевому рівні *співвідношення матеріального і процесуального в регулюванні фінансових відносин*: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 4-5 жовтня 2017 р.). Чернівці. 2017. С. 69-71.

Єгорова Т. П. Питання впровадження в Україні інноваційної моделі розвитку лісової галузі. Круглий стіл: *Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 116-118.

Іншин М. І. Проблеми правового регулювання фінансових послуг в соціальній сфері / *Реформування національного та міжнародного права: перспективи та пріоритети*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 20-21 січня 2017 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2017. С. 38-41.

Іншин М. І. Теоретико-правова характеристика ринків фінансових послуг у контексті її соціалізації / *Актуальні проблеми реформування системи законодавства України*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 27-28 січня 2017 року. Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2017. С. 42-45.

Подрез-Ряполова І. В. Нова Енергетична стратегія України до 2035 року: Шляхи та перспективи інвестування ринку природного газу. *Круглий стіл: Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 131-134.

Подрез-Ряполова І. В. Основні складові механізму інвестиційного забезпечення ринку природного газу України. *Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до європейської спільноти: проблеми та перспективи*: Міжнародна науково-практична конференція (м. Северодонецьк, 6-7 жовтня 2017р.). Северодонецьк. 2017. С. 219-222

Савчук О. О. Адаптація правового регулювання інвестиційної діяльності лісової промисловості України до законодавства ЄС *Правові проблеми державно-приватного партнерства в умовах євроінтеграції*: збірник матеріалів Міжнародного Конгресу, присвяченого 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія», відп. ред: Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, Т. Є. Харитонова; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». (м. Одеса, 2-4 червня 2017 р.). Одеса. 2017. С. 223-225.

Савчук О. О. Лісова промисловість в інвестиційній моделі економіки України. *Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку*: матеріали ХХХІІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції: Зб. наук. праць. Вип. 33. Переяслав-Хмельницький. 2017. С. 95-98.

Савчук О. О. Правове регулювання інвестування лісгосподарської діяльності. О. О. Савчук *Від правової охорони Української РСР до екологічного права України*: Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, м. Чернівці 26 травня 2017 р.). м. Київ, м. Чернівці. 2017. С. 306-310.

Савчук О. О. Проблеми, що виникають у процесі адаптації правового регулювання лісової промисловості до інвестиційної моделі економіки. *Сучасні тенденції розвитку української науки*: Всеукр. наук. конф. Вип. 3, (Переяслав-Хмельницький 26-27 травня 2017 р.). Переяслав-Хмельницький. 2017. С. 213-218.

Савчук О.О. Правове регулювання об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку. *Екологічна безпека: сучасні проблеми та пропозиції*. Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квіт. 2017 р.). Том 1 / ГО «Регіонал. центр наук.-техніч. розвитку», Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [укладач: І. В. Бондаренко]. Київ: «Інтерсервіс». 2017. С. 162-167.

Уркевич В. Ю. Правові питання екологізації сільськогосподарського виробництва при використанні ГМО. *Від правової охорони природи Української РСР до екологічного права України*: зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ,

26 травня 2017 р.). уклад. В. В. Носік та ін. Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Чернівці: Вид. Кондратьєв А. В. Київ. 2017. С. 66-69.

Уркевич В. Ю. Про перспективи розвитку законодавства України про сільськогосподарську кооперацію. *Актуальні проблеми юридичної науки: зб. тез Міжнар. наук. конф. «Шістнадцяті осінні юридичні читання»* (м. Хмельницький, 20-21 жовтня 2017 р.). Хмельницький. 2017. С. 58-59.

Уркевич В. Ю. Децентралізація влади й окремі проблеми державної реєстрації сільськогосподарських підприємств. *Децентралізація влади як чинник розвитку аграрного, екологічного, земельного та інших природоресурсних галузей права: «Круглий стіл»* (м. Київ, 22 вересня 2017 р.). Київ. 2017. С. 58-62.

Уркевич В. Ю. О приоритетных направлениях развития аграрного законодательства и права Украины в свете Соглашения об ассоциации с ЕС. *Приоритетные направления развития экологического, земельного и аграрного права: матер. Респ. «круглого стола», приуроч. к юбилею проф. Т. И. Макаровой* (г. Минск, 30 марта 2017 г.). редкол. С. А. Балашенко и др. Минск: Изд. центр БГУ. Минск. 2017. С. 66-68.

Уркевич В. Ю. Про державну аграрну політику у сфері виробництва органічної сільськогосподарської продукції. *Правові засади ведення органічного землеробства* : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29-30 вересня 2017 р.). за ред. М. В. Шульги. Харків. 2017. С. 217-220.

Уркевич В. Ю. Про реалізацію норм аграрного права України щодо сільськогосподарських підприємств. *Реалізація норм екологічного, земельного та аграрного права в умовах реформування правової системи України: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 8-10 вересня 2017 р.).* відп. ред. Н. Р. Кобецька, Н. О. Багай, Г. В. Мороз, Івано-Франківськ. Прикарпат. 2017. С. 122-125.

Уркевич В.Ю. Актуальні питання реформування законодавства України про державну аграрну політику. *Актуальні питання реформування правової системи України: Зб. матер. XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 16-17 червня 2017 р.).* уклад. Л. М. Джурак. Луцьк. 2017. С. 190-192.

Шовкопляс Г. М. Державне регулювання ринків фінансових послуг України відповідно до стандартів ЄС. *Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи: Міжнародна науково-практична конференція, (м. Северодонецьк, 6-7 жовтня 2017 р.).* Северодонецьк. 2017. С. 62-65.

Шовкопляс Г. М. Функції органів контролю на ринках фінансових послуг України. *Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства: Міжнародна науково-практична конференція, (м. Харків, 1-2 вересня 2017 р.)* Харків, 2017. С. 33-38.

Шаповалова О. В. Деталізація вимог щодо забезпечення сталого розвитку (господарсько-правовий аспект). *Правові засоби забезпечення та захисту прав*

людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції науковців, юристів-практиків, молодих вчених, аспірантів, студентів, 13-14 квітня 2017 р., м. Сєвєродонецьк. – С.15-19 (246 с.)

Шаповалова О. В. Недоліки електронного адміністрування податку на додану вартість. Міжнародна науково-практична конференція «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи»: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ, 6-7 жовтня 2017 р., м. Сєвєродонецьк. – С.167-169 (236 с.)

Шаповалова О. В. Проблеми реалізації конституційних прав людини і громадянина в Україні Проблеми реалізації конституційних прав людини і громадянина в Україні. Міжнародна науково-практична конференція «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи»: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ, 6-7 жовтня 2017 р., м. Сєвєродонецьк. – С.34-37 (236 с.)

Розроблений законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аграрні розписки»

Тема «Правове та законодавче забезпечення економічної безпеки України»

Затверджена рішенням Президії НАПрН України від 13 червня 2014 року.
Номер державної реєстрації *PK УкрІНТЕІ № 0116U004371*

Строки виконання – 2015-2017 рр.

Науковий керівник – **к.ю.н., доцент Є. М. Білоусов.**

Мета теми – проведення комплексного міжгалузевого дослідження проблем сучасного регулювання правового та законодавчого забезпечення економічної безпеки України з урахуванням її місця як однієї з найважливіших складових цілісної системи національної безпеки держави.

Наукові результати

1. Досліджено актуальні проблеми вдосконалення законодавства в сфері економічної безпеки (Білоусов Є.М.), зокрема:

Визначено, що для подолання криміналізації української економіки держава має здійснити низку заходів організаційно-економічного характеру, передусім усунути в чинному законодавстві так звані правові вади, які дають змогу злочинним елементам розкратити національне багатство, а також вжити заходів щодо попередження проникнення тіньового капіталу до законної економіки та владних структур.

Доведено, що поряд з внутрішніми економічними загрозами, які становлять, як зазначалося, найбільшу небезпеку для української економіки, існують зовнішні загрози, які не можна не враховувати. До них слід віднести: 1) енергетичну вразливість України внаслідок критичної залежності країни від імпорту енергоресурсів; 2) можливу технологічну блокаду, небезпека якої наростає через відставання України у науково-технічній сфері; 3) негативний вплив світових фінансових, у тому числі фондових та валютних, ринків на фінансовий ринок України, який ще належним чином не сформовано; 4) втрату ринків збуту у дальньому та ближньому зарубіжжі (на тлі агресії РФ) та деякі інші.

Встановлено, що небезпека розширення нелегальної, тіньової економіки для держави полягає в тому, що її існування, а тим більше розвиток знижує керованість господарства, суттєво зменшує оподатковану базу та величину зібраних податків, сприяє проникненню її представників до владних структур. Обертання величезних фінансових коштів поза легальними структурами, використання квазігрошей та криптовалют (без їх належної легалізації) позбавляють український уряд можливості застосування типових для сучасної ринкової економіки макроекономічних методів регулювання ділової активності. Крім того, величезний обсяг неврахованого виробництва викривлює картину економічної динаміки, величину ВВП тощо;

2. Досліджено теоретико-методологічні засади забезпечення сталого розвитку України (еколого-правовий аспект) (Гетьман А. П., Анісімова А. В.).

Досліджено дії принципу верховенства права в регулюванні екологічних суспільних відносин;

Встановлено, що базовими характеристиками екологічної складової сталого розвитку відповідно до вимог ЄС є охорона довкілля, забезпечення екологічної безпеки населення та територій, зменшення антропогенного навантаження на нього, перегляд вимог щодо кліматичних змін, якості питної води, рівнів шкідливого впливу виробничого, побутового та інших шумів у великих містах, захисту від вібрації та інших фізичних факторів на організм людини, поводження з відходами тощо.

У контексті інноваційного розвитку в екологічній галузі доцільно приділити увагу розвитку біотехнологій та альтернативних джерел енергії, попередженню та усуненню негативних наслідків зміни клімату, недопущенню деградації земель, втраті біорізноманіття, опустелюванню; екологічному менеджменту і маркетингу тощо. Сталий розвиток можна розглядати як провідний принцип екологічного права та права екологічної безпеки, нормативно-правовий процес, спрямований на регулювання різноманітних суспільних відносин, в тому числі й екологічних. Поряд з цим необхідно вдосконалити типову модель сталого розвитку, переглянути підходи до її формування, розробити еколого-правову доктрину сталого розвитку, визначивши в ній дієвий правовий механізм реалізації заходів та контролю за їх виконанням, долучити до цього процесу екологічну громадськість.

3. Досліджено проблеми модернізації правового забезпечення оборонно-промислового комплексу України в контексті функцій економічної безпеки правового регулювання захисту прав споживачів в Україні (Семенишин А.В.).

Доведено, що під час визначення оптимальної структури оборонної промисловості України, доцільно враховувати багатий досвід зарубіжних країн, які здебільшого відходять від практики ліквідації існуючих промислових підприємств. Цілком зрозуміло, що ліквідація підприємства створює для держави ряд соціально-економічних проблем з його колишніми робітниками та кредиторами, а також необхідність розвитку депресивної території, що залишається після колишніх промислових гігантів. Натомість, у світі розповсюджена практика перепрофілювання "більше не актуальних" великих підприємств, монтування нових збиральних ліній і конвеєрів, обґрунтування і введення нової спеціалізації.

Отже, в Україні тривають спроби вдосконалення системи правового регулювання відносин в сфері ОПК. Втім, ключовими залишаються питання визначення оптимальної структури оборонної промисловості, створення ефективної системи управління та необхідних умов для розвитку ОПК в умовах

сьогодення. Втім, відповіді на зазначені виклики належать до компетенції найвищих органів державної влади, які і повинні визначити напрям та засади реформування української оборонної промисловості шляхом ухвалення виваженої Стратегії реформування ОПК України. Стратегія має визначати засади реформування ОПК, конкретні етапи перетворень, послідовність оптимізації структури оборонних виробництв та гарантії фінансового забезпечення для проведення реформ, а послідовність дій – спеціальною Цільовою державною програмою реформування ОПК.

4. Проаналізовано питання «Удосконалення організаційно-правових форм господарюючих суб'єктів як напрям убезпечення їх економічного стану» (Борисов І.В.). За зазначеною темою досліджувалися і аналізувалися вимоги з боку держави до фінансових установ, дотримання яких сприяє усуненню загроз економічній безпеці споживачів фінансових послуг.

У процесі дослідження встановлено:

Аналіз економіко-правових вимог до фінансових установ свідчить, що досліджувані суб'єкти забезпечують функціонування інфраструктури фінансової системи та фінансового ринку і належать в цілому до фінансових посередників. Серед них слід виокремлювати тих суб'єктів господарювання, які одночасно виконують ще й функції інвестора.

Особливості правового статусу фінансових установ, виключний характер їх господарської правоздатності, визначаються такими основними вимогами, які мають бути дотримані на етапі їх утворення, а саме: вимоги до організаційно-правової форми, реєстраційні та ліцензійні вимоги.

Додаткові вимоги встановлюються чинним законодавством до самої діяльності фінансових установ під час надання ними фінансових послуг (щодо обліку та звітності, проведення аудиту та проведення фінансового моніторингу, до управління ризиками, а також вимоги інформаційного характеру).

Невід'ємною складовою ефективного функціонування фінансового ринку України є створення спеціалізованих організацій, а саме Бюро кредитних історій, які збирають, зберігають та використовують інформацію, котра складає кредитну історію юридичної або фізичної особи про виконання нею зобов'язань за кредитними правочинами.

Фінансові установи як учасники ринку фінансових послуг, створюються та функціонують в «модифікованих» («ускладнених») організаційно-правових формах.

Функціональні правові засоби, що ускладнюють структуру основних елементів базових організаційно-правових форм юридичних осіб, зумовлені необхідністю дотримання в процесі діяльності фінансових установ таких спеціальних (функціональних) вимог: до порядку та структури формування статутного капіталу; до правового статусу, матеріального забезпечення та репутації засновників/учасників суб'єкту господарювання; до системи

управління із створенням спеціальних органів та порядку реалізації господарської компетенції; до умов відповідальності та її розподілу між засновниками та юридичною особою.

Спеціальні (функціональні) вимоги до організаційно-правових форм фінансових установ відбивають інтереси власності, управління та контролю не тільки з боку засновників/учасників фінансових установ, але також й інших учасників ринку фінансових послуг (інвесторів та реципієнтів). Однак, приватні економіко-правові інтереси різних груп учасників ринку фінансових послуг носять різнорідний характер і неоднаково впливають на формування особливостей елементів організаційно-правових форм фінансових установ.

5. Вивчено стан та проблеми правового регулювання науково-технічної та інноваційної політики держави в ядерному енергетичному секторі України (Битяк О. Ю.).

У процесі дослідження було обґрунтовано, що:

Складовою частиною ядерного законодавства України, що визначає основні засади діяльності фізичних та юридичних осіб з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання є Закон України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».

Фізичний захист ядерних матеріалів, ядерних установок, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання спрямований на захист інтересів національної безпеки, попередження та припинення диверсій, крадіжки або будь-якого іншого незаконного вилучення ядерного матеріалу, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, а також зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Запропонована Стратегією приватизація енергетичних компаній, у процесі якої вони мають бути реорганізовані в публічні акціонерні товариства, означає зміну суб'єктів економічної влади щодо активів, цілісних майнових комплексів, цілої низки великих промислових підприємств. Така зміна має свої надзвичайно впливові соціальні наслідки, але їх аналізу має передувати встановлення змісту базової категорії – економічна (господарська) влада.

6. Розглянуто питання саморегулювання господарської діяльності як складової економічної безпеки держави. Також було проведено аналіз зарубіжного досвіду впровадження саморегулювання господарської діяльності. (Курашова І.М.) При цьому було з'ясовано:

Беручи до уваги європейський досвід та сучасні тенденції в провідних державах світу, видається логічним засобом та перспективним напрямом для підвищення економічної безпеки будівельної галузі введення моделі саморегулювання та поєднання його з впровадженням вдалого механізму державно-приватного партнерства, що дозволить покращити взаємодію між

різногалузевими органам вдали та організаціями, ліквідувати дублювання компетенцій, розширити свободу підприємницької діяльності, забезпечити більш ефективне регулювання цього сектору економіки України, підвищити стабільність та динамічність розвитку будівельної сфери у поєднанні із дієвим механізмом забезпечення економічної безпеки країни.

Однією із головних цілей створення саморегульованих організацій в будівельній сфері була саме передача від держави цій сфері, а точніше її господарюючим суб'єктам, певної частини регуляторних функцій, підвищення її самостійності та забезпечення фінансової стійкості, та, як наслідок, підвищення її відповідальності за результати діяльності господарюючих суб'єктів будівельного сектору.

7. Досліджено питання фармацевтичної безпеки як складової економічної безпеки держави в умовах інноваційної моделі соціально-економічного розвитку (Вороніна І. С.)

Під час дослідження було:

зроблено висновок, що фармацевтична безпека у широкому розумінні передбачає створення відповідної нормативно-правової бази необхідної для ефективного функціонування системи фармацевтичної безпеки; удосконалення її організаційної структури; прогнозування змін, що відбуваються в них, та потенційних загроз фармацевтичній безпеці; розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо створення стратегії фармацевтичної безпеки держави; оцінка результативності дій щодо забезпечення фармацевтичної безпеки та визначення витрат на ці цілі; участь у двосторонньому і багатосторонньому співробітництві в галузі фармацевтичної безпеки;

охарактеризовано, що подальший розвиток досліджень у галузі фармацевтичної безпеки (як теоретичних, так і прикладних аспектів) буде сприяти ефективному функціонуванню фармацевтичної галузі не тільки як однієї із складових економіки країни, але і дозволить побудувати дієву систему нейтралізації загроз здоров'ю населення України.

8. Вивчено питання державного регулювання наукової та науково-технічної сфер як елемент економічної безпеки України (Черняєва Д О).

Під час дослідження було зроблено наступні висновки:

Сьогодні є доцільним використання вітчизняними вузами попиту інновації, яка передбачає вивчення потреб ринку та бізнесу і створення на цій основі наукових розробок, що відповідають їх запитам. Сам же процес передачі університетських технологій можна організувати шляхом створення при підтримці держави структур, які б забезпечили взаємодію науки і бізнесу. Зокрема, з метою активізації інноваційних процесів в Україні були створені: центри інновацій та трансферу технологій, наукові та навчальні центри, науково-впроваджувальні підприємства, консультативні центри. Також була створена

Українська інтегрована система трансферу технологій, яка призначена для накопичення та забезпечення оперативного обміну інформацією між розробниками і споживачами інноваційної продукції. Але всі ці створення не призвели до потужної активації процесу комерціалізації наукових розробок. Саме ВНЗ насамперед повинні бути зацікавлені у формуванні ефективних механізмів передачі на комерційній основі результатів наукових досліджень, а держава повинна створити для цього сприятливі умови.

Проблему передачі і використання результатів інтелектуальної власності в промисловості можна вирішити взявши за зразок приклад моделі більш розвинутих у цій сфері країн, шляхом створення, наприклад, національних інноваційних систем (НІС). НІС – це сукупність національних державних, приватних та громадських організацій, механізмів їх взаємодії, в рамках яких проводиться діяльність по створенню, просуванню і використанню промисловістю об'єктів інтелектуальної власності. Таку систему не потрібно копіювати, а лише взяти в основу, Україні з її надбанням та досвідом технологічної держави потрібен власний інноваційний підхід – необхідно створити цілісну систему, в якій будуть взаємодіяти ВНЗ та підприємства.

9. Розглянуті питання забезпечення інституційного розвитку підтримки підприємництва у сфері відновлювальної енергетики, інноваційне інвестування у сфері відновлювальної енергетики. (Кузьміна М. М.).

Інноваційний механізм державного регулювання розвитку відновлювальної енергетики передбачає: 1) активне впровадження інноваційних технологій; 2) формування сучасної інноваційної інфраструктури. Інноваційний розвиток у сфері відновлювальної енергетики є невід'ємною складовою успіху у цій галузі. Значна відповідальність при цьому покладається на державу, та ефективний механізм правового регулювання. Необхідним є формування єдиної державної енергетичної політики, спрямованої на світову інноваційну модель перебудови енергетичного ринку з чітким встановленням відповідальності за невиконання енергетичної стратегії. Для цього необхідним є створення дієвого механізму правового регулювання впровадження технологій у сфері відновлювальної енергетики, побудова інноваційної інфраструктури шляхом розвитку розумних мереж, а також стимулювання інвестиційної діяльності, шляхом розвитку попиту на енергетичні інновації та вигідних умов співробітництва держави та приватних інвесторів.

Найбільш розповсюдженою формою фінансування інвестиційних проектів з відновлювальної енергетики є державна підтримка таких проектів шляхом прямого та непрямого фінансування. Щодо форм інвестування, то на увагу законодавця заслуговує створення енергетичних кооперативів (корпоративна форма інвестування). Необхідним є прийняття Закону України «Про енергетичну кооперацію», в якому має бути визначено зміст поняття енергетичний

кооператив та його правовий статус, особливості господарської діяльності кооперативу та засоби державного регулювання.

Особливою формою інвестування у відновлювальну енергетику виступає розвиток різних форм спільного інвестування. Наприклад, у вигляді можливого трастового фонду на умовах грантового та кредитного фінансування компанії, або створення компаній, що генерують грошові кошти з групи активів (сонячні проекти), а потім виплачують назад інвесторам в якості дивідендів. Але найбільш прогресивною формою в усьому світі сьогодні є венчурне інвестування. Проблемою в Україні є відсутність механізму залучення інвестицій, і привабливих умов функціонування венчурного капіталу в Україні. У Національному плані дій з відновлювальної енергетики повинні бути визначені реальні механізми залучення інвестицій та кредитних ресурсів.

Державна політика у сфері відновлювальної енергетики як складова енергетичної політики держави визначається як діяльність держави з приводу визначення пріоритетних завдань прискореного розвитку відновлювальної енергетики, строків їх реалізації та засобів управління та стимулювання виробництва енергії з відновлювальних джерел та її розподілу, регулювання взаємовідносин держави, виробників та споживачів енергії з метою енергозабезпечення та енергетичної безпеки держави. Для цього необхідним є розвиток законодавства у сфері відновлювальної енергетики, передусім перегляд, або прийняття нового закону “Про відновлювальні джерела енергії”, що посяде центральне місце у сфері правового регулювання цієї сфери та кодифікує існуючі, а також ті, що мають бути створені норми, чим полегшить та прискорить розвиток відновлювальної енергетики та енергетичної безпеки країни. Закон має регулювати наступні питання: приєднання, передача, розподіл енергії; конкурентний механізм встановлення та зміни “зеленого” тарифу для різних видів відновлювальних джерел; схема вирівнювання напруження; зобов'язання учасників енергоринку; гарантії прав інвесторів; адміністративні процедури створення нових та функціонування діючих суб'єктів.

10. У ході наукового дослідження розглянуто комерційну таємницю як об'єкт трудових відносин та її місце в економічній безпеці підприємства (Ярошенко О. М., Вапнярчук Н. М.).

Зроблено висновок, що ефективне функціонування вітчизняної економіки неможливе без повного використання всіх елементів ринку, в тому числі інституту комерційної таємниці. На жаль, в силу історичного минулого довгий час даний інститут ігнорувався, жодних ґрунтовних досліджень не проводилося. Тому не дивно, що він почав активно вивчатися та набув практичного значення лише після отримання незалежності України.

Інформація сьогодні стає вкрай важливим ресурсом, а інколи – надзвичайно небезпечною зброєю. Володіння інформацією в сучасних умовах є необхідною складовою ефективної господарської діяльності будь-якого суб'єкта

підприємництва. У зв'язку з тим, що перехід до ринкових відносин неминуче призводить до посилення конкуренції між суб'єктами господарювання, рівень конкурентності в чималому ступені залежить від уміння захистити свою комерційну інформацію від її неправомірного використання. Нині проблема захисту комерційної інформації стоїть дуже гостро, оскільки являє собою цінний складник професійної діяльності сучасного суспільства. Зокрема, питання охорони права суб'єктів господарювання на комерційну таємницю, захисту від конкурентної розвідки стають усе більш важливими внаслідок загострення форм конкурентної боротьби, що часто призводить до неправомірного використання відомостей, що складають комерційну таємницю. Неналежний рівень правового регулювання відносин, пов'язаних з комерційною таємницею, сприяє поширенню комерційного шпигунства, безперешкодного використання окремими особами незаконно отриманих наукомістких технологій, програмних продуктів, маркетингової та іншої конфіденційної економічної інформації.

Отримавши визнання в Законах «Про підприємства в Україні», «Про підприємництво», «Про інформацію», даний інститут активно розвивається в цивільному та господарському праві, відповідні норми включено до Цивільного та Господарського кодексів. У той же час у контексті трудового права нічого подібного не спостерігається – діюче законодавство про працю не містить жодних норм щодо режиму використання комерційної таємниці чи відповідальності за її незаконне поширення. На сьогодні в законодавстві бракує низки принципів положень, які б нормативно закріпили порядок використання комерційної таємниці у трудових відносинах, до яких можна віднести обов'язок працівника зберігати в таємниці конфіденційну інформацію, заходи роботодавця по недопущенню її розголошення, типову форму договору про конфіденційність, алгоритм дій роботодавця у разі виявлення факту незаконного поширення комерційної таємниці, і найголовніше, можливість відшкодування збитків, заподіяних такою протиправною поведінкою працівника.

На наше переконання, розгляд інституту комерційної таємниці саме через призму взаємовідносин роботодавця та найманого працівника надасть змогу глибше, ґрунтовніше зрозуміти сутність комерційної таємниці та її місце в економічній безпеці підприємства, принципів відмінність від інших видів інформації з обмеженим доступом. Отже, потребують першочергового вивчення як вищезазначені питання, так і підготовка змін у законодавство, що б наблизити правовий механізм регулювання інституту комерційної таємниці до кращих європейських аналогів.

Більшість учених, досліджуючи питання комерційної таємниці та її місце в економічній безпеці підприємства, також ідентифікували її насамперед як об'єкт господарських відносин, інтелектуальну власність підприємства. При цьому трудова складова даного питання (адже в основному саме в ході трудових відносин відбувається використання комерційної таємниці) залишається поза

увагою. Вважаємо такий підхід неприпустимим – ігнорування трудового права при дослідженні питання комерційної таємниці унеможлиблює встановлення її реального місця в економічній безпеці підприємства.

Що ж до розробки та прийняття окремого спеціального закону «Про комерційну таємницю», то це питання вже порушувалося Комітетом з питань економічної політики, який брав участь у розробці проекту Закону «Про основні засади охорони комерційної таємниці в Україні» від 2 жовтня 2006 р. за № 2249. Даний законопроект був покликаний урегулювати відносини, пов'язані з комерційною таємницею, зокрема, визначити інформацію, яка не може становити комерційну таємницю, права власника цієї інформації та порядок її охорони.

Ми погоджуємося з пропозицією прийняття закону, який би врегулював питання пов'язані з комерційною таємницею. Оскільки це надасть змогу забезпечити єдиний підхід до регулювання відносин, пов'язаних із комерційною таємницею, у будь-якій сфері діяльності, сприятиме чіткому встановленню права на віднесення інформації до такої, що становить комерційну таємницю, а також способів одержання такої інформації, що сприятиме недопущенню необґрунтованого віднесення інформації до комерційної таємниці, дозволить притягувати до відповідальності винних за розголошення інформації, що становить комерційну таємницю, та відшкодовувати матеріальні збитки її власнику. У той же час, вважаємо до цього питання доцільно повернутися трохи пізніше, а саме після прийняття нового Трудового кодексу України, в якому слід передбачити відповідні положення щодо правового режиму конфіденційних відомостей.

Сьогодні ж вважаємо одним із методів захисту комерційної таємниці на підприємствах повинно бути прийняття локального нормативного акту, який би визначав перелік інформації, що становить комерційну таємницю та відображав порядок її використання, зберігання та поширення, а також відповідальність працівників за її несанкціоноване розповсюдження – Положення про комерційну таємницю.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що збереження комерційної таємниці, дотримання правового режиму її охорони всіма працівниками підприємства є важливим для забезпечення економічної безпеки підприємства. Недотримання ж цих правил навіть частиною персоналу може суттєво погіршити результати господарської діяльності, звести нанівець прагнення інших працівників до економічного зростання компанії.

11. Досліджено тему реформування вищої освіти як найважливіша умова забезпечення економічної безпеки українського суспільства (Клімова Г. П.) та встановлено, що:

У науковій літературі дотепер немає єдиного розуміння економічної безпеки. Одні вчені пов'язують економічну безпеку передусім з безпекою

міжнародної економічної системи і включають в її проблематику такі питання, як нерівномірність економічного розвитку, зростання заборгованості, циклічні коливання та інші аспекти загальної дестабілізації світової економіки. Інші дослідники беруть до уваги, передусім, забезпечення сприятливих умов для найбільш ефективного розвитку конкретної національної економіки, додаючи їй вільний доступ до закордонних джерел сировини і енергії, стабільність закордонних інвестицій і гарантії свободи обміну товарами і послугами. Як наслідок, існує багато варіантів трактовки поняття економічної безпеки.

Можна навести й інші приклади, але за своєю суттю вони схожі, тому що всі характеризують різноманітні аспекти економічної безпеки держави. Інтегруючи вищесказане можна стверджувати, що економічна безпека держави – стан стійкої динамічної рівноваги національної економіки, що має механізми, які гарантують регенерацію і утримання в заданих межах ключових параметрів функціонування економіки в умовах передбачуваних або випадкових дестабілізуючих імпульсів та ризиків з метою забезпечення задоволення суспільних потреб як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Сучасна наука розглядає показники економічної безпеки, які виступають в якості інструмента оцінки стану економіки з точки зору важливих процесів, що відображають сутність економічної безпеки.

Серед показників економічної безпеки виокремлюються такі:

1) економічне зростання, що включає показники валового внутрішнього продукту (ВВП), валового національного продукту (ВНП), чистого національного продукту (ЧНП), національного прибутку (НП), обсягів і темпів промислового виробництва, галузевої структури господарства та динаміку окремих галузей, капіталовкладення тощо;

2) показники, що характеризують стан природо-ресурсного, виробничого і науково-технічного потенціалу країни;

3) показники, які відображають динамічність і адаптивність господарського механізму, а також його залежність від зовнішніх факторів (рівень інфляції, дефіцит консолідованого бюджету, дію зовнішньоекономічних факторів, стабільність національної валюти, внутрішня і зовнішня заборгованість);

4) якість життя (ВВП на душу населення, рівень диференціації прибутків, забезпеченість основних груп населення матеріальними благами і послугами, працездатність населення, стан оточуючого середовища тощо).

У сучасних умовах потрібно особливо враховувати соціокультурний аспект забезпечення економічної безпеки. Це обумовлено тим, що сьогодні рівень розвитку національної економіки, місце країни в сучасному світі здебільшого зумовлюються станом трудових ресурсів, якістю їхньої професійної підготовки. Достатня кількість робочої сили все менше розцінюється як конкурентна перевага. Трудові ресурси – це один із основних факторів виробництва, у зв'язку

з чим їх існуючий стан і зміни їх кількісних і структурних параметрів відіграють суттєву роль у формуванні і зміцненні економічної безпеки держави. Найважливіше значення в формуванні трудових ресурсів належить вищій школі, яка покликана забезпечити якісну підготовку своїх випускників. Це дуже актуалізує проблему підвищення якості вищої освіти як найважливішого фактору зміцнення економічної безпеки держави.

Не дивлячись на те, що в науковій літературі знайшло широке відображення осмислення поняття якості вищої освіти (В. Андрущенко, І. Бех, К. Гнезділова, О. Демченко, В. Зінченко, М. Кисіль, К. Корсак, О. Левченко, В. Луговий, П. Саух, Ж. Таланова, И. Тализіна, А. Токман, М. Степко, Є. Шульгін, С. Цимбалюк, Я. Яхніна та ін.), все ж залишаються дискусійними питання проте, що вважати якістю вищої освіти, яка її сутність та які умови її забезпечення. Особливу увагу приділено дослідженню сутності поняття «якість вищої освіти», розгляду сучасних стандартів якості вищої освіти в європейському освітньому просторі, аналізу освітньої політики країн-учасниць Болонського процесу щодо механізмів забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Євроінтеграція України актуалізує також проблему визначення національної концепції якості вищої освіти та її відповідності до європейської концепції якості вищої освіти (ЄКЯВО). Саме тут проявляється суперечливість між формальним прийняттям ЄКЯВО в Україні та фактичною не сформованістю національної концепції і системи забезпечення якості вищої освіти.

Можна назвати ознаки формального прийняття ЄКЯВО в Україні. Це насамперед:

1. - вступ у 2005 р. до Болонського процесу;
2. - підписання Бергенського, Лондонського і Бельгійського (Лювенського) комюніке;
3. - визнання основних Болонських документів, що характеризують якісні параметри ЄПВО;
4. - приєднання до організацій-суб'єктів Болонського процесу тощо.

Щодо фактичної несформованості національної концепції та системи гарантування якості вищої освіти, узгодженої з ЄКЯВО, то це проявляється в наступному.

По-перше, не завершено дискусії і не досягнуто загально-національного консенсусу щодо призначення вищої освіти в системі безперервної освіти в єдності її формальної, неформальної та інформальної складових, зокрема стосовно: проміжного (короткого), інтегрованого та докторського циклів; академічного і професійного типів; ролі і місця в низці професійних видів (професійно-технічного, „технікумівського“, „університетського“) освіти: сумісних переліків галузей, напрямів, спеціальностей для всіх циклів вищої школи.

По-друге, не задіяно повною мірою компетентнісний підход для розроблення національної системи кваліфікацій, оновлення стандартів, освітнього змісту, моделей фахівців.

По-третє, не прийнято за імператив інтеграцію навчання й досліджень на всіх циклах вищої освіти.

По-четверте, не визначено баланс між кількісними й якісними показниками вищої школи та її ресурсами (кадровими, фінансовими, інформаційними, дослідницькими, матеріально-технічними, іншими) і результатами.

По-п'яте, не сформовано показників та критеріїв якісної вищої освіти, селекція її здобувачів і закладів не відбувається за ознаками якості.

По-шосте, сукупність заходів із забезпечення якості вищої освіти ще не становить цілісної системи, у якій головними труднощами вбачаються: організація і проведення моніторингу й оцінювання результатів діяльності вищих навчальних закладів; здійснення системних й дієвих заходів з підвищення якості вищої школи.

Фактичні результати (відповідно до показників паспорту бюджетної програми)

В межах наукової теми опубліковано ряд наукових праць, зокрема:

Монографії, підручники, навчальні посібники:

1. Правове та законодавче забезпечення економічної безпеки України : монографія / [А. П. Гетьман, Г. П. Клімова, Л. С. Шевченко та ін.]; за ред. А. П. Гетьмана, Є.М. Білоусова, Г. В. Анісімової, Харків: Право, 2017. – с. 336

Наукові статті:

1. Білоусов Є.М. Щодо загроз безпеці господарювання (постановка проблеми). Право та інновації: наук. – практ. журн. // редкол.: С.В. Глібко та ін. Харків : Право, 2017. №3(19). С. 18-22 0,5 д.а.

2. Білоусов Є. М. Загрози економічній безпеці регіонів держави та проблеми їх класифікації. Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. – 2017. – № 2 (9). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Belousov9.pdf>. . (0,5 д.а.)

3. Гетьман А. П. Розуміння верховенства права в системі екологічного законодавства України // Право України. – 2017. – № 5.– С. 44-62. (0,6 друк. арк.)

4. Anisimova G. V. Genesis of the institution of environmental rights of citizens in modern Ukrainian legal doctrine: natural law approach. Право та інноваційне суспільство. – 2017. – № 1 (8). – 26 с. (1 друк. арк.).

5. Anisimova G. V. Theoretical and legal issues of environmental security support in the innovative process in Ukraine. Право та інновації. 2017. № 1(17). С. 70-76. (0,5 друк. арк.).

6. Ярошенко О. М. До питання про місце майбутнього Трудового кодексу України в системі джерел трудового права. *Право України*. 2017. №6. С. 64-71

7. Ярошенко О. М. Соціально-правовий вимір Української держави в умовах євроінтеграції. Теоретичні та практичні проблеми держави і права в Україні та країнах Європейського Союзу: збірник наукових праць, присвячений пам'яті професора В.П. Пастухова / за заг. ред. д.ю.н., професора, академіка НАПрН України М.І. Іншина; упорядники О.В. Тищенко, Л.С. Нецька, І.С. Сахарук. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2017. – С. 529-535.

8. Вапнярчук Н. М. Правове регулювання звільнення працівників у випадку порушення законодавчих вимог щодо запобігання корупції: зарубіжний досвід // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. – Сер. Юридичні науки. – Вип. 1. – Т.1. – 2017. – С. 118-121.

9. Кузьміна М. М. Правове регулювання інноваційного розвитку у сфері відновлювальної енергетики. *Право та інновації*. 2017. № 1 (17). С. 14-20. (0, 6 умов. друк. арк.)

10. Кузьміна М. М. Розвиток відновлювальної енергетики як фундамент енергетичної безпеки. *Економічна теорія та право*. 2017. №3 (30). С. 85-95. (0, 7 умов. друк. арк.)

11. Клімова Г.П. Економічна безпека: сутність та основні напрями забезпечення. *Право та інновації*. 2017. №3(19). с. 23-29 (0,5 др.арк.)

12. Борисов І. В. Організаційно-правова форма недержавних пенсійних фондів. / І. В. Борисов // *Право та інновації : наук. – практ. журн. // редкол.: Глібко та ін. Харків : Право, 2017. - №4(20). – С. 43-48.*

Тези наукових доповідей та повідомлень:

1. Білоусов Є.М. Стратегія забезпечення економічної безпеки держави. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 198-201 (0,25 д.а.)

2. Білоусов Є.М. Стратегія забезпечення економічної безпеки України в контексті євроатлантичного вибору. Євроатлантична інтеграція України: свідомий вибір моделі безпеки: зб.наук. статей за матеріалами III-х Харківських міжнар.-прав. Читань, присвячених пам'яті проф. М.В. Яновського і В.С. Семенова, м. Харків, 3 листоп. 2017р.: у 2 ч. / редкол. А.П. Гетьман, І.В. Яковюк, С.М. Мельник та ін. – Харків, 2017. Ч. 1. С 559-562 (0,3 д.а.)

3. Гетьман А. П. Принцип верховенства права в еколого-правовому регулюванні та охороні клімату // Правові проблеми державно-приватного партнерства в умовах євроінтеграції : Зб. матер. Міжнар. Конгресу, присвяченого 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 2-4 червня 2017 р.) / від. ред.: Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, Т. Є. Харитонова ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» – Одеса : Юридична література, 2017. – С. 14-18. (0,14 друк. арк.)

4. Гетьман А. П. Принцип верховенства права та екологічна безпека // Національна безпека України: актуальні проблеми правового забезпечення : матеріали Всеукр. наук.-практ. круглого столу, 27 жовт. 2017 р., м. Дніпро / відп. ред. В. І. Андрейцев, Р. С. Кірін; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т; Євраз. асоц. правничих шкіл і правників. – Дніпро: Літограф, 2017. – С. 25-29. (0,14 друк. арк.)

5. Анісімова А. В. Право громадян на безпечне для життя та здоров'я довкілля (еколого-енергетичний аспект) // Рівень ефективності та необхідність впливу юридичної науки на нормотворчу діяльність та юридичну практику : мат. міжнародн. наук.-практ. конференції (м. Харків, 3-4 лютого 2017 р.). – Х.: Східноукраїнська наукова юридична організація, 2017. – С.36-40. (5 стор. – 0,3 друк. арк.).

6. Анісімова А. В. Проблеми правового забезпечення національної екологічної та інноваційної політики // матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні наукові дослідження правового регулювання публічного адміністрування» (м. Люблін, Польща, 16-17 червня 2017 р.) (5 стор. – 0,3 друк. арк.).

7. Ярошенко О. М. Новий Трудовий кодекс України – основне джерело національного трудового права. Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) за ред. В.В. Жернакова. – Харків: Право, 2017. – С. 39-46.

8. Курашова І. М. До питання класифікації видів саморегулювальних організацій в будівельній сфері. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 186-188 (0,25 д.а.)

9. Курашова І. М., Суворова А. Є. До питання правового регулювання ГМО (постановка проблеми). Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 жовтня 2017

р. / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука Харків : НДІ ПЗІР, 2017. – 198-201 с.

10. Черняєва Д.О. Правове регулювання наукової та науково-технічної діяльності в умовах децентралізації. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 31-33 (0,25 д.а.)

11. Черняєва Д.О., Колодяжний О. О. Інноваційний проект в Україні. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 жовтня 2017 р. / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука Харків : НДІ ПЗІР, 2017. – 65-68 с.

12. Черняєва Д.О., Цимбалюк В. Ю. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності у вищих навчальних закладах. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 жовтня 2017 р. / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука Харків : НДІ ПЗІР, 2017. – 135-138 с.

13. Борисов І. В. До характеристики договору про управління активами інститутивних інвесторів. Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслової «Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин» (Харків, 17 лютого 2017 р.). – Харків : Право, 2017. – С. 264–268. – 338 с.

14. Борисов І. В. До проблеми співвідношення державного управління і приватно-правових механізмів регулювання фінансових ринків. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 151-153

15. Борисов І. В. До проблеми функціонування стартапів як суб'єктів інноваційної системи» Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці», м. Харків, м. Київ, 20 жовтня 2017 року. С. 28-33.

16. Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин // Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників VII Міжнар. наук.-практ.

конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) / за ред. В.В. Жернакова. – Харків: Право, 2017. – С. 222-226.

17. Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця та її місце в економічній безпеці підприємства. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 201-204.

18. Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин: міжнародно-правові стандарти. Напрями розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф., присвяченої 25-річчю кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, 3 лист. 2017 р.); за заг. ред. К.Ю. Мельника. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. С. 158-160.

19. Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин: аналіз зарубіжного законодавства. *Круглий стіл: Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібо: Право. Харків, 2017. С. 34-38.

20. Клімова Г.П. Європейська система забезпечення якості вищої освіти // III міжнародна наукова відео-конференція «Студентська молодь в умовах глобалізації» - Дніпро: Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. – 2017 (14 квітня 2017 р.)

21. Клімова Г.П. Особливості моделей національних інноваційних систем // Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці». - Х.: НДІ ПЗІР НАПрНУ. - 2017 (14 червня 2017 р.)

22. Клімова Г.П. Економічна безпека у системі забезпечення національної безпеки держави. Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Національна безпека України» (XXIX Харківські політологічні читання). Харків, НЮУ імені Ярослава Мудрого. 2016. С. 102-105

23. Клімова Г.П. До питання про інтерпретацію сутності економічної безпеки. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого

самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р.
Сєвєродоноєцьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С .206-209

24. Кузьміна М. М. Особливості інноваційного розвитку відновлювальної енергетики. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р.
Сєвєродоноєцьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 183-185

Розроблений законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національної безпеки України»

Тема «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України»

Затверджена рішенням Президії НАПрН України від 21 червня 2016 року
Номер державної реєстрації РК УкрІНТЕІ № 0117U002508

Строки виконання – 2017-2019 рр.

Науковий керівник – к.ю.н., с.н.с. К. В. Єфремова

Мета теми – дослідження особливостей та стану правового регулювання суспільних відносин, що виникають при віртуалізації інфраструктури національної економіки України, з'ясувати співвідношення приватних і публічних інтересів у ній з метою визначення оптимальних правових механізмів забезпечення та захисту.

У межах зазначеної проблематики досліджувалися такі аспекти теми:

- 1) Державна політика у сфері цифровізації інфраструктури економіки – Digital Ukraine. (Єфремова К.В.)
- 2) Віртуальний суд (Бринцев О.В.)
- 3) Консолідація бізнесу на шляху до «Індустрії 4.0» (Шевченко Л.С.)
- 4) Grid-технології та їх похідні як засіб віртуалізації інноваційної інфраструктури (Стріжкова А.В.).
- 5) Мережа трансферу технологій як шлях до подальшої віртуалізації трансферу технологій (Новіков Є.А.).
- 6) Електронний цифровий підпис як елемент віртуалізації економіки (Бойко Д.В.)
- 7) Глобальний електронний ринок Японії. Електронні конгломерати Кейрецу. (Спасибо І. А.)
- 8) Правове забезпечення «цифрової» інфраструктури, виклики та можливості: Смарт-сіті. (Тимошевська І. П.)
- 9) Правове регулювання комерційної господарської діяльності в сфері інформаційних послуг (Водорезова С.Р.)
- 10) Трансформаційні зміни щодо віртуалізації доступу до інформаційного забезпечення користувачів у галузі права (Бистрова Ю.В.).

Наукові результати

1. Об'єднання в межах єдиної концепції цифрової трансформації («digital transformation») економіки, поняття «діджитизації» («digitization»), «діджиталізації» («digitalization») та «віртуалізації» економічних процесів видаються, на перший погляд, тотожними та досить часто сприймаються в наукових і практичних колах як синоніми. Проте процес віртуалізації та близький до нього процес діджиталізації господарської діяльності можуть бути об'єднані в контексті їх практичної реалізації в рамках новітнього економіко-

правового феномена — електронної форми господарського обороту. Віртуальна ж та діджиталізована економіка як кінцева мета зазначених процесів є різновидами електронної економіки, що виникає внаслідок реалізації концепції всеохоплюючої цифрової трансформації («digital transformation») суспільного буття (Єфремова К.В.).

2. Проаналізовано план дій щодо приведення чинних законів України та майбутнього законодавства у відповідність до *acquis* ЄС та виконання державою взятих на себе обов'язків відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Деякі пункти плану мають наслідком внесення змін до законодавства, визначеного в Угоді, з метою його наближення до європейського, включаючи реформування Директив щодо електронних комунікацій, захисту прав споживачів, кур'єрських служб, аудіовізуальних послуг і Плану щодо пріоритетних стандартів ІКТ. Зокрема, електронні закупівлі Prozorro, система електронних декларацій, єдине митне вікно та інші електронні системи для повноцінного функціонування потребують інтеграції із зовнішніми державними реєстрами та базами даних (Єфремова К.В.).

3. Встановлено, що приєднання України до Програми ЄС *Interoperability Solutions for European Public Administrations 2 (ISA2)*, проєктів *e-CODEX*, *e-Invoicing*, а також ініціативи *Single Digital Gateway* дозволить забезпечити електронну взаємодію державних інформаційних ресурсів (Єфремова К.В.).

4. Реалізація в Україні концепції «Індустрія 4.0» без повноцінної електронної (віртуальної) інфраструктури практично неможлива, оскільки за відсутності комфортних економічних умов та стимулів швидко та ефективно «цифровізація» промисловості та виробництва є майже нездійсненною (Єфремова К.В.).

5. Проаналізовано найбільш вживані інструменти прямої підтримки інноваційних підприємств і заохочення бізнесу до модернізації, та переходу до технологій «Індустрії 4.0» у різних державах, якими є державні гранти на реалізацію інноваційних проєктів (інструмент використовується у 25 країнах), знижені ставки податків (у 24 країнах), податковий кредит (у 22 країнах), прискорена амортизація для обладнання, що використовується в інноваційному виробництві (у 17 країнах), а також податкові канікули для новостворених інноваційних виробництв (у 15 країнах). Всього було встановлено 16 стандартних інструментів заохочення інноваційної діяльності. Цей аналіз дозволить підібрати для України свій унікальний набір таких інструментів, обумовлений особливостями місцевої економічної та політичної ситуації (Єфремова К.В.).

6. Віртуалізація фізичних інфраструктурних ІТ-систем та перехід до сервісних моделей дозволяє значно зменшити об'єм початкових капітальних витрат на розгортання необхідної цифрової інфраструктури, шляхом використання *Grid* і «хмарних» технологій, а також програмно-визначеної

архітектури (з англ. software-defined architecture). Технологія дозволяє орендувати обчислювальні можливості та сервіси, виходячи з потреб конкретного бізнес-процесу (Єфремова К.В.).

7. Європейський Союз розглядає розвиток і налагодження користування похідних від Grid інноваційних технологій пріоритетними завданнями діяльності своїх органів. Зокрема. Європейська комісія створює спеціальні колегіальні органи, які докладно досліджують особливості тих чи інших технологій, можливості та соціально-економічний ефект, який може спричинити активне гармонійне використання таких технологій. За результатами звітів таких колегіальних органів приймаються необхідні та співмірні для потреб ринку і суспільства нормативно-правові акти, приймаються стратегії, покликані сприяти гармонійному розвитку інноваційних відносин, пов'язаних із використанням похідних від Grid технологій. Цей досвід може бути вельми корисним, а перейняття ключових підходів та основних заходів по розвитку досліджених технологій здатне сприяти адаптації законодавства України до *acquis communautaire* ЄС (Стріжкова А.В.).

8. Для розкриття особливостей правового забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України важливу роль відіграє розуміння поняття та змістовного обсягу інфраструктури, яка підлягає віртуалізації. Тим паче це важливо у контексті розбудови Європейського дослідницького простору та інтеграції українських інфраструктур до нього. Україна у рамках офіційно проголошеного євроінтеграційного курсу прагне долучитися до цього простору. Центральними для визначення та належного законодавчого закріплення у цьому напрямку вбачаються поняття «дослідницька інфраструктура», «e-інфраструктура» та їх співвідношення з поняттям «інноваційна інфраструктура» (Стріжкова А.В.).

9. У Законі України «Про наукову та науково-технологічну діяльність» закріплена термінологічна плутанина між поняттями «дослідницька інфраструктура» та «державна дослідницька інфраструктура», оскільки в основу їх визначення покладені різні підходи – об'єктний та суб'єктний. Тому, на нашу думку, буде доречним внести деякі зміни до ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність» для розмежування понять «дослідницька інфраструктура» та «державна дослідницька інфраструктура», і ми вважаємо, що можливо два оптимальних варіанти:

1) Заміна дефініції «державна дослідницька інфраструктура» на таку ж, як в терміні «дослідницька інфраструктура», лише зі зміною того, що застосування терміну відбувається в контексті наукових установ та (або) вищих навчальних закладів державної форми власності.

2) Розкриття переліку суб'єктів в терміні «дослідницька інфраструктура» і або уточнення терміну «наукове співтовариство», або зміна

визначення «наукове співтовариство» на наукові установи та (або) вищі навчальних заклади. (Стріжкова А.В.).

10. Протягом останніх десятиліть в ЄС намагалися створити організаційно-мережу, яка здійснювала підтримку МСП та допомагали в процесі трансферу технологій. Кожна спроба створення мережі була наслідком викликів, які виникали перед ЄС та спробою їх вирішення. Першою створеною в ЄС мережею необхідно вважати EBN, хоча мережею трансферу технологій її назвати складно, враховуючи нині діючі, однак на той час вона виконувала всі покладені на неї функції і завдання. Більш схожими на мережі трансферу технологій слід вважати IRC та IRE, які здійснювали допомогу МСП в трансфері технологій, мали розгалужену мережеву структуру, могли похизуватися чималою членською базою до якої входили провідні інноваційні підприємства ЄС, Згодом з розвитком новітніх технологій постала необхідність в створенні єдиної мережі трансферу технологій, тому Євро Комісією було прийнято рішення про створення EEN на базі мереж IRC та IRE (Новіков Є.А.).

11. Проаналізовано сутність процесів злиття і поглинань у сфері юридичного бізнесу. Досліджено досвід M&A юридичних фірм у зарубіжних країнах. Виявлено особливості менеджменту укрупнення юридичних фірм (Шевченко Л.С.).

12. Розкрито зміст інтеграційних процесів у сучасному бізнесі, сутність та види стратегічних альянсів. Обґрунтовано особливості утворення міжнародних стратегічних альянсів юридичних фірм та їх відмінності від альтернативних структур. Доведено успішність альянсів, які виникають на базі злиття юридичних фірм. Проаналізовано суперечності міжнародних стратегічних альянсів в юридичному бізнесі (Шевченко Л.С.).

13. Проаналізовано сутність інноваційних процесів в юридичному бізнесі, розмежовано юридичні інновації та інновації в юридичній діяльності. Обґрунтовано передумови інноваційного розвитку юридичної фірми. Досліджено вплив технологічних інновацій на розвиток юридичного бізнесу. Особливу увагу приділено віртуалізації юридичних послуг. Дана критична оцінка сучасному стану правничої освіти в Україні. Поставлено завдання щодо її інноваційного реформування (Шевченко Л.С.).

14. Досліджено сутність новітньої інноваційної моделі соціально-економічного розвитку та її впровадження в університетській освіті. Проаналізовано міжнародний досвід дослідницьких та підприємницьких університетів. Охарактеризовано перспективи трансформації університетської освіти та необхідність прогностичних досліджень вищої освіти в Україні (Шевченко Л.С.).

15. Здійснено SWOT-аналіз та виявлено макроекономічні дисбаланси розвитку вищої освіти в Україні. Доведено необхідність дослідження змісту і основних засобів забезпечення освітньої безпеки як однієї з найважливіших

складових економічної безпеки українського суспільства. Сформульовано завдання з реформування вищої освіти (Шевченко Л.С.).

16. Виділені і сформульовані передумови поширення практики зловживання правами інтелектуальної власності при імпорті товарів (Бойко Д.В.).

17. Проаналізовано відповідність чинного законодавства України в галузі забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в ході митних процедур чинним міжнародним договорам і зобов'язанням України (Бойко Д.В.).

18. Проаналізовано відповідність чинного законодавства України в галузі забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в ході митних процедур вимогам Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (Бойко Д.В.);

19. Запропоновані зміни до Митного кодексу України з метою унеможливлення зловживання правами інтелектуальної власності в ході митної процедури імпорту товарів (Бойко Д.В.).

20. У системі правової комунікації транспарентність (transparency – доступність, відкритість, прозорість) є важливим принципом діяльності, що забезпечує сталий розвиток суспільства. У той же час слід пам'ятати, що європейськими стандартами розвиток демократичної держави оцінюється з урахуванням дотримання критеріїв публічності управління, прозорості прийняття рішень органами державної влади, створення можливостей для відкритого діалогу між громадськими і владними інституціями, доступності інформації тощо. Такі консолідаційні заходи позитивно впливають на зміну практик взаємодії у суспільстві, забезпечують відкритість і прозорість, актуальність і оперативність у процесі соціально-правової комунікації та публічності управління; інтенсифікацію інформаційного обміну; визначають суспільно-політичні перетворення і стратегії майбутньої модернізації суспільства (Бистрова Ю.В.).

21. Нині, коли у світі відбуваються глобалізаційні процеси, віртуальна реальність у сфері права є передусім результатом інформатизації й електронізації сфер діяльності. Вона являє собою символічну реальність, яку можна визначити як заміщення об'єктивного фізичного світу віртуальними образними аналогами. Інтернет-технології, програмні системи і нововведення в інфопроекти, їх застосування створили передумови для формування нового типу людської цивілізації, який більшість дослідників називає постіндустріальним або інформаційним суспільством. Вивченню базових засад, на яких функціонують такі спільноти, приділяли увагу видатні науковці, які стояли у витоків формування теорії цих процесів і термінологічної визначеності їх складових (Бистрова Ю.В.).

22. Для прискорення переходу України до інноваційної моделі розвитку необхідно впроваджувати сучасні дослідження, які є найфаховішими і

визнаними. З'ясувати це легко завдяки вивченню найпопулярніших видань, що виходять як у нашій державі, так і за її межами. У цій справі стануть у нагоді методи наукометричного, бібліометричного аналізу інфопотоків та ключового концепту наукометричного апарату міжнародних міждисциплінарних платформ – імпаکت-фактору наукового видання. Інтеграція української науки до світового простору сприятиме: 1) збільшенню публікаційної активності й показників цитованості вітчизняних суб'єктів наукової комунікації, поширенню їх досягнень і напрацювань; 2) якнайшвидшому входженню українських журналів (особливо соціально-гуманітарного циклу) до зарубіжних баз (Web of Science (WoS), Index Copernicus, SciVerse Scopus); 3) підвищенню індексу впливовості наукових видань; 4) уніфікації підходів до оцінки вітчизняних наукових журналів, а також розміщених у них публікацій відповідно до загальноприйнятих наукових метрик (Бистрова Ю.В.).

У межах наукової теми опубліковано ряд наукових праць, зокрема:

Монографії, підручники, навчальні посібники:

Шевченко Л.С. Інтернаціоналізація юридичного бізнесу: вибір ефективної стратегії. Strategic estimations and vectors of Ukraine's social and economic development in the conditions of European integration and the world partnership: monograph / edited by V. Yathenko. – Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom., 2017. Розд. 4.3. С. 287-296. (0,65 друк. арк.).

Yefremova K. Boosting digitizing industry in the EU and Ukraine. The Issues of Commercial Law and Innovational Relations in Ukraine and the European Union: col. monograph (у редакції).

Наукові статті:

Єфремова К. В. Перспективні напрями державної політики щодо віртуалізації інфраструктури економіки України. Право та інновації. 2017. № 1 (17). С. 9- 13.

Стріжкова А.В. Правове регулювання в ЄС похідних від Grid інноваційних технологій. Право та інновації, 2017, 1 (17). С. 34 – 40.

Новіков Є. А. (2017) Історія розвитку мереж трансферу технологій в ЄС. *Право та інновації*. № 1(17). С. 41–45.

Бистрова Ю. В., Зарвирог І. П. Імпакт-фактор як наукометричний індикатор значимості наукового журналу [Електронний ресурс]. Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид. 2017, Вип. 1 (8). Режим доступу: <http://apir.org.ua> (дата звернення: 27.12.2017).

Тези наукових доповідей та повідомлень:

Єфремова К. В. Правове забезпечення віртуалізації інноваційної інфраструктури. Матеріали Всеукраїнської конференції «Проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності та шляхи їх вирішення», 27 вересня 2017 р., м. Київ, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. С. 40-43.

Єфремова К. В. Сучасні тенденції перетворень світового господарства. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 20 жовтня 2017 р., м. Харків. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Yefremova.pdf>.

Єфремова К. В. Інструменти стимулювання інноваційного інвестування та державної підтримки програми «ІНДУСТРІЯ 4.0». Господарсько-правове забезпечення інноваційного інвестування: проблеми та пропозиції: матеріали круглого столу (16 листопада 2017 р., м. Харків) /відп. за вип. Д. В. Задихайло. – Харків. – С. 93-98.

Єфремова К. В. Єдиний цифровий ринок Європи та України. Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 8 грудня 2017 р., м. Харків. (у редакції).

Єфремова К. В. Нові напрями державної політики щодо віртуалізації інфраструктури економіки України. Проблеми реформування господарсько-правового механізму розвитку національної економіки: матеріали Круглого столу, присвяченого 25-річчю кафедри господарського права НЮУ імені Ярослава Мудрого, 19 грудня 2016 р. Харків. (у редакції).

Стріжкова А. В., Назаренко К.Д. Дослідницька інфраструктура: розуміння терміну в Україні та закордоном. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 81-85.

Новіков Є. А. Принципи побудови мережі трансферу технологій у розрізі євроінтеграційних процесів в Україні. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської Спільноти: проблеми та перспективи». 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 54-56.

Новіков Є. А., Свідунова С. В. Правовий статус бізнес-інкубаторів і акселераторів як форми підтримки інноваційних проєктів: досвід Польщі. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр.

наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 85-90.

Шевченко, Л.С. Консолідація юридичного бізнесу: нові управлінські завдання // Materials of the XIII International scientific and practical Conference «SCIENCE AND CIVILIZATION – 2017», 30 January - 07 February, 2017. Volume 1 : Economic science. Sheffield. Science and education LTD. - 96 p. – P. 81-85. – Режим доступу: http://www.ukrnauka.ru/2017_NIC/2017-02-02-A4-tom-1.pdf. (0,3 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Оптимізація мережі ВНЗ в Україні: причини та наслідки // Стратегічні пріоритети в XXI столітті : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 лютого 2017 р. – Київ : СПД-ФО Пшонківський О.В., 2017. – 272 с. – С. 257-261. (0,3 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Інноваційність юридичного бізнесу: критерії та чинники // Формування та розвиток інноваційного потенціалу економіки України : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 17-18 лютого 2017 р.) / За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. П. Приходько, А. Кrynski. – Ужгород : У 2-х частинах. – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – Ч. 2. – 120 с. – С. 10-13. (0,3 друк. арк.).

Shevchenko, L. S. Innovative competence of lawyers: signals for Legal Education // Round Table «Problems and prospects of legal business in Ukraine» // Економічна теорія та право. – 2016. - № 2. – С. 61-63. (0,2 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Створення попиту на юридичні послуги: логіка «блакитного океану» // International scientific conference Economy and Management: Modern Transformation in the Age of Globalization, Part II, March 24, 2017. Klaipeda, Lithuania: Baltija Publishing. 200 pages. – P. 30-33. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Управління якістю вищої освіти в Україні в контексті світового досвіду // Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 11 травня 2017 р. – Ч. 1. – Полтава : ФОП Пусан А.Ф., 2017. – 541 с. – С. 248-250. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л.С. Соціально відповідальний університет: забезпечення сучасної якості вищої освіти // International Scientific Conference The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility: Conference Proceedings, May 19th, 2017. Lisbon, Portugal: Baltija Publishing. 292 pages. – P. 146-148. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Інноваційна культура юристів: освітньо-професійний аспект // II International Scientific Conference Economy and Society: a Modern Foundation For Human Development: Conference Proceedings, Part II, June 23th, 2017. Leipzig, Germany: Baltija Publishing. 176 pages. – P. 22-24. (0,3 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Чи будуть упроваджені в українських університетах Системи честі? // Міжрегіональна науково-практична конференція молодих

учених «Інституційне середовище становлення та розвитку правової економіки в Україні»: матеріали конференції, 28 листопада 2017 р. / за загальною редакцією А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2017. – 190 с. – С. 128-131. (0,25 друк. арк.).

Шевченко Л. С. Використання концепції маркетингу в сфері надання юридичних послуг // Круглий стіл «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу», 08 грудня 2017 р., НАПрН України, Харків. С. 139-143 (0,25 друк. арк.).

Бистрова Ю. В. «Віртуалізація» у праві: сучасне праворозуміння та проблеми термінологічної визначеності. Теорія та практика сучасної юриспруденції : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ конф., 25 жовт. 2017 р. Харків, 2017. С. 143–145. Електрон. аналог: режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/13273> (дата звернення: 27.12.2017).

Розроблений законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про відходи».

Тема «Правове забезпечення функціонування Національної інноваційної системи в сучасних умовах»

Затверджена рішенням Президії НАПрН України від 21 червня 2017 року.
Номер державної реєстрації РК УкрІНТЕІ № 0117U002507

Строки виконання – 2017-2019 рр.

Науковий керівник – **к.ю.н., доцент С.В. Глібко.**

Мета теми – дослідження особливостей та стану правового регулювання Національної інноваційної системи за законодавством України, ЄС та інших країн світу та вироблення ефективного механізму її функціонування в Україні.

У рамках зазначеної проблематики досліджувалися такі аспекти теми:

аналіз чинного законодавства України у сфері правового регулювання елементів структури національної інноваційної системи. Дослідження особливостей правового регулювання НІС за законодавством ЄС та інших країн світу (порівняльно-правова характеристика);

дослідження проблематики сучасного стану Національної інноваційної системи в Україні;

аналіз основних напрямів розвитку та функціонування НІС

розробка правових засобів та механізмів, концептуальних пропозицій щодо правового регулювання Національної інноваційної системи України.

дослідження основоположних принципів реалізації ефективного механізму функціонування національної інноваційно системи;

визначення правових засад та основних напрямків функціонування НІС на сучасному етапі розвитку держави;

вирішення проблем системного правового забезпечення основних складових інноваційної інфраструктури.

Наукові результати:

Досліджено актуальні проблеми вдосконалення законодавства в національної інноваційної системи (Давидюк О.М.), зокрема:

- під Національною інноваційною системою прийнято розуміти сукупність взаємозв'язаних організацій (структур), зайнятих виробництвом і комерціалізацією наукових знань і технологій у межах національних кордонів, малих та великих компаній, університетів, лабораторій, технопарків та інкубаторів як комплексу інститутів правового, фінансового й соціального характеру, що забезпечують інноваційні процеси і мають потужне національне коріння, традиції, політичні та культурні особливості.

- Технологія являє собою один із ключових елементів Національної інноваційної системи.

- Технологія в інноваційних відносинах, відіграє дуалістичну правову природу, так, з одного боку, технологія є кінцевим результатом реалізації інноваційних продуктів поряд з інноваційною продукцією та інноваційним виробництвом, а з іншого виступає джерелом інших інновацій. Такий особливий господарсько-правовий статус вимагає адекватного правового регулювання від чинного законодавства України.

- Доцільним є внести зміни до положень Закону України «Про інноваційну діяльність», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», а також перспективному нормативно-правовому документі Законі України «Про технології в Україні», за допомогою яких в чинному правовому полі національного законодавства відобразити наступні особливості використання технологій в інноваційній діяльності: - товарно-функціональні технології можуть використовуватись в якості інноваційної продукції, тобто стати її результатом; - промислові технології виступають в якості інноваційного продукту на підставі якого формується інноваційний проект.

- Сформовано перелік невідповідностей чинного законодавства України у сфері трансферу технологій вимогам виробничого сектору національної економіки України. Так, перший рівень недоліків чинного правового регулювання відносин у сфері трансферу технологій можна назвати методологічним: їх сутність полягає в тому, що немає єдиного підходу в нормативному визначенні технології як об'єкта правового регулювання та обороту. Другий рівень недоліків носить інституційний характер. Чинним законодавством України не визначено місця технології в розрізі галузевої спеціалізації правового поля України. Третій рівень недоліків які заважають функціонуванню систему трансферу технологій можна назвати правозабезпечувальним. Його сутність полягає в тому, що відсутність визначення правового статусу технології визначає неможливість фіксації дієвих заходів захисту прав і законних інтересів всіх учасників відносин пов'язаних із обігом технологій (розробників, інвесторів, реципієнтів, замовників) на рівні нормативних актів. А у вітчизняних суб'єктів господарювання відсутній досвід формування складних договірних механізмів захисту своїх прав і законних інтересів. Четвертий рівень недоліків це рівень правовизначальний. Чинним законодавством України не передбачено чіткого формального моменту з якого у суб'єкта господарювання перестає існувати об'єкт права інтелектуальної власності і починає існувати технологія. Чи це має бути наукова-експертиза, чи може патент виданий в порядку аналогічному наприклад винаходам, або просто витяг із спеціалізованого реєстру про внесення відомостей про технологію? Чинне законодавство не може належним чином відповісти на це запитання. П'ятий рівень – інфраструктурний. Недосконалість правового регулювання полягає в тому, що воно не містить в собі жодних засобів які б могли простимулювати розробників технологій до дій спрямованих на їх створення, а

реципієнтів та власників прав на них – до безпосереднього їх використання. На нашу думку це має бути цілий комплекс заходів які мають передбачати як створення спеціальних суб'єктів господарювання (технологічних бірж, технополісів і т.і) які б могли виконувати роль посередників між замовниками та розробниками, так і введення спеціальних режимів господарювання для господарюючих суб'єктів задіяних у сфері обігу технологій. Шостий рівень – інвестиційний. Однією із основних проблем економічного характеру, яка стоїть перед учасниками відносин у сфері обігу технологій, є недостатність фінансових ресурсів необхідних для проведення робіт щодо вдосконалення об'єктів права інтелектуальної власності з метою їх подальшого введення в господарський обіг в якості технологій.

Досліджено деякі питання організаційно-правового забезпечення венчурного інвестування в національній інноваційній системі України (Жорнокуй Ю.М.).

У процесі дослідження встановлено, що у разі, якщо венчурні фонди в Україні не матимуть потенціалу розвитку чи не зможуть його ефективно використовувати, то виникнуть проблеми існування таких суб'єктів на ринку цінних паперів України та інвестиційної діяльності.

Слід зазначити, що венчурні фонди є особливою формою компаній з управління активами (далі – ІСІ) і можуть створюватися як юридичні особи (корпоративні інвестиційні фонди) так і без статусу юридичної особи (пайові інвестиційні фонди). На нашу думку, венчурні фонди мають створюватися та діяти виключно як юридичні особи – корпоративні інвестиційні фонди.

Однією із найважливіших проблем діяльності венчурних інвестиційних фондів в системі НІС є неналежне їх правове регулювання. Поширення норм Закону України «Про інститути спільного інвестування» на діяльність венчурних фондів лише ускладнює правове забезпечення їх діяльності. З розвитком кількості венчурних фондів актуальною є необхідність прийняття окремого спеціального нормативного акту – Закону України «Про венчурні фонди».

Проаналізовано питання правового регулювання технопарків в Національній інноваційній системі України (Атаманова Ю.Є.).

У процесі дослідження встановлено наступне:

- українське законодавство та українські реалії містять протилежні підходи до визначення технопарку: якщо нормативно закладені засади інфраструктурної моделі до їх побудови, то практично набуло розвитку регулювання їх діяльності тільки як суб'єктів інноваційної діяльності, що здійснюється відповідно до спеціального ЗУ «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків».

Згідно із п. 1 ст. 1 ЗУ «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» технопарк визначається як юридична особа або група юридичних осіб (учасники технологічного парку), що діють відповідно до

договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів із метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків із виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції.

Така нормативна дефініція технопарку задає підстави для виокремлення двох різновидів технопарків:

(1) технопарком визнається самостійна юридична особа. Необхідно зазначити, що в Законі відсутні які-небудь зауваження щодо організаційно-правової форми такого суб'єкта, форми власності, характеру діяльності чи спеціалізації, що надає можливість бути визнаним як технопарк фактично будь-якому суб'єкту господарювання (комерційної чи некомерційної діяльності), яка має права юридичної особи;

(2) статус технопарку може бути наданий групі юридичних осіб, що уклали між собою та діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів для впровадження результатів наукових розробок та випуску конкурентоспроможної продукції. У такому разі технопарк не має прав юридичної особи, а діє як пов'язана договірними відносинами група юридичних осіб.

Таким чином, технопарком може бути визнано як юридичну особу, так групу юридичних осіб, відносини між якими регулюються договором про спільну діяльність.

- Встановлено, що сутність діяльності вітчизняного технопарку з правової точки зору полягає в здійсненні на систематичній, відплатній основі наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, виступаючи, таким чином, безпосередніми суб'єктами інноваційної діяльності.

- Виявлено, що серед суб'єктів, залучених до реалізації інноваційного проекту технопарку, слід виокремлювати дві основні групи учасників: (1) ті, на яких розповсюджується спеціальний режим інноваційної діяльності технологічного парку, – до них належать власне технопарк та його учасники, а також спільні підприємства (виконавці проекту); (2) ті, щодо яких він не має чинності, – це співвиконавці та виробники продукції.

- Досліджено, що спеціальний режим надається не інноваційній діяльності технопарку та виконавцям його проекту в цілому, а лише діяльності з реалізації відповідного інноваційного проекту, який пройшов експертизу та на який отримано свідоцтво про його державну реєстрацію. Фактично мову слід вести не про спеціальний режим інноваційної діяльності технопарку, а про спеціальний режим виконання певного інноваційного проекту останнього.

- Зазначено, що користування умовами спеціального режиму при реалізації інноваційних проектів обмежено для технопарку 15-річним терміном. Однак при цьому свідоцтво про реєстрацію проекту технопарку, який є підставою

запровадження спеціального режиму, чинне протягом строку реалізації проекту технопарку, але не більше 5 років. Необхідно відзначити, що Законом не передбачена можливість продовження дії свідоцтва або отримання нового в разі, якщо виконання інноваційного проекту не було здійснено в строк, тобто перевищує п'ятирічний термін, але термін діяльності технопарку ще не вичерпаний. Настання такої ситуації та її правові наслідки, як на наш погляд, заслуговують уваги законодавця, що пов'язано з довготерміновістю проведення повномасштабних наукових досліджень, а також окупністю інноваційного проекту в цілому, а тому потребує державного розуміння та підтримки.

- Досліджено, що в умовах якісних змін світової економіки та актуальності дослідження інноваційних процесів та організаційних форм їх протікання, технопарки, попри їхню значимість для розвитку національної інноваційної системи діють в умовах непослідовного державного та нормативного регулювання. А наявний «застій» у їх розвитку в правовому полі України за останні два роки та актуалізують завдання удосконалення організаційно-правової моделі їх подальшого функціонування у країні.

Отже, очікувати реальні результати з підвищення наукового та інноваційного рівня країни від діяльності технопарків у загальнодержавному масштабі слід лише за умови функціонування у системній єдності та взаємодії всіх елементів національної інноваційної системи.

Досліджено деякі проблемні питання та перспективи правового регулювання діяльності суб'єктів національної інноваційної системи (Черкасов О.В.).

Проаналізовано сучасний стан законодавчого забезпечення системи інноваційного законодавства та визначено пріоритетні напрямки удосконалення правового регулювання національної інноваційної системи як складного економіко-правового механізму, що потребує досконалого та детального правового регулювання.

У ході наукового дослідження проблем правового забезпечення Національної інноваційної системи України на сучасному етапі визначено перелік основних проблем правового регулювання інноваційної системи в Україні, серед яких: відставання законодавчої бази від потреб суб'єктів інновацій та інноваційного ринку, відсутність довгострокових програм реформування законодавства у сфері інновацій, відсутність у чинному законодавстві засад стимулювання інноваційної діяльності, брак пільгових правових режимів для інноваторів, зокрема податкового та митного.

Особистий внесок: набула подальшого розвитку ідея про те, що при удосконаленні правового регулювання інноваційної діяльності в Україні має бути врахований досвід промислово розвинутих країн, а саме практика застосування підтримки інноваційної діяльності, наприклад, податкові пільги для підприємств, які розробляють інноваційні продукти; надання безвідсоткових

кредитів, компенсацій, дотацій тощо; часткове чи повне фінансування випуску інноваційної продукції. Аргументовано, що в основу розвитку правового регулювання національної інноваційної системи України мають бути покладені кращі світові практики, засновані на пріоритетності та суцільній підтримці державою інноваційної системи.

Досліджено питання щодо правової кваліфікації змісту та підсистем національної інноваційної системи, удосконалення чинного законодавства в сфері правового регулювання елементів структури національної інноваційної системи (Яркіна Н.Є.). В рамках окреслених питань особисто здійснено дослідження питань правової регламентації діяльності окремих суб'єктів національної інноваційної системи, зокрема суб'єктів, що здійснюють представницькі функції на ринку інтелектуальної власності. Розглянуто специфіку представницьких відносин в сфері реалізації майнових прав інтелектуальної власності: суб'єктів, що виконують представницькі функції, особливість їх правового статусу, межі та підстави виникнення їхніх повноважень, специфіку і сутність колективного управління правами. Розглянуто дві моделі колективного управління: на основі договірної представництва суб'єктів прав та без спеціального уповноваження; проаналізовано норми чинного законодавства України та судову практику на предмет втілення обох моделей. Зроблено висновки стосовно втілення у національне право моделі представницького типу колективного управління як загального правила. Модель необмеженого представництва може бути застосована лише в чітко окреслених законом випадках, віднесених законом до категорії обмежень майнових прав. Висловлено критичні зауваження відносно позиції ВГСУ щодо необмеженого управління ОКУ майновими правами будь-яких осіб, які не передавали повноважень на управління.

Досліджено статус та характер діяльності патентних повірених, які представляють суб'єктів інноваційної діяльності в сфері патентування. Відзначено їх особливу роль в процесі управління об'єктами інтелектуальної власності, окреслено види послуг, що надаються ними, а також комплексний характер договору, який опосередковує їхні відносини з правоволодільцями. Проаналізовано наукові пропозиції, втілені у проект змін до чинного законодавства в частині діяльності патентних повірених, зроблено власні зауваження.

Розглядалися проблемні питання побудови регіональних структур Національної інноваційної системи України (Гончаренко О.А.).

В ході роботи розглянуті питання щодо особливості участі органів державної влади та інших учасників НІС у договірних відносинах (Іванова К.Ю.), а саме:

- встановлено, що держава приймає активну участь у цивільному обороті, при цьому правовими формами такої участі є створювані нею юридичні особи, а

саме юридичні особи публічного права та юридичні особи приватного права. Зокрема, до юридичних осіб публічного права належать засновані від імені держави органами державної влади державні заклади вищої освіти (далі – ЗВО). При цьому ні держава (органи державної влади), ні ЗВО відповідно до чинного законодавства не є суб'єктами інноваційної діяльності (хоча, до речі, Закон України «Про вищу освіту» визначає заклад вищої освіти як установу, яка поряд із науковою, науково-технічною, може проводити і *інноваційну* діяльність). Разом із тим ЗВО можуть приймати участь у інноваційній діяльності через технопарки. Враховуючи законодавче визначення технопарку, формами такої участі можуть бути або інституціональна, або договірна форма.

Інституціональна припускає створення юридичної особи, а ЗВО згідно зі спеціальним законом «Про вищу освіту» мають право засновувати інші юридичні особи. Договірна форма припускає укладення договору про спільну діяльність без об'єднання вкладів.

- Виявлено, що до суб'єктів договорів про спільну діяльність чинним законодавством спеціальні вимоги не висуваються, тому його учасниками можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Між тим, вступ державного ЗВО у такі відносини зумовлює певні особливості. Перш за все, це пов'язано з його правовим статусом як юридичної особи публічного права. Правоздатність державного ЗВО як юридичної особи публічного права є спеціальною, а саме: як і будь-які юридичні особи публічного права він може вчиняти дії та здійснювати такі види діяльності, які відповідатимуть визначеній засновником меті та тим функціям, які покладені на них державою.

Державний ЗВО для здійснення своєї статутної діяльності має відокремлене майно, при цьому відповідно до Закону держава, як засновник в особі відповідного органу, передає йому майно або на праві власності, або на праві господарського відання (абз. 2 ч.1 ст.70). За змістом ст.136 Господарського кодексу України (далі – ГК) право господарського відання є речовим правом суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих його видів за згодою власника у випадках, передбачених ГК та іншими законами. Отже, законодавець в ГК нібито відносить державні ЗВО до суб'єктів підприємництва, проте державні ЗВО вважаються непідприємницькими юридичними особами. Між тим ЦК дозволяє установам (саме в такій організаційно-правовій формі створюються державні ЗВО) поряд із своєю основною діяльністю (для ЗВО – це освітня діяльність) здійснювати підприємницьку діяльність, але за умови, що остання відповідатиме меті, для якої вони були створені, сприятиме її досягненню, а прибуток, отриманий від неї, буде спрямовуватися виключно на розвиток і функціонування цієї юридичної особи. Тому правоздатність державних ЗВО в підприємницькій сфері кореспондує їх статутній меті і не допускає виходу за

межі останньої. Звідси наділення державного ЗВО правом господарського відання на майно є лише прийомом законодавчої техніки. Цю можливість не слід тлумачити як своєрідну трансформацію ЗВО у суб'єктів підприємництва, а слід розуміти як відповідне право державного ЗВО володіти, користуватися і розпоряджатися цим майном, яке надано йому власником для здійснення підприємницької діяльності, тобто за умови, що остання відповідатиме меті, для якої вони були створені, сприятиме її досягненню, а прибуток, отриманий від неї, буде спрямовуватися виключно на розвиток і функціонування державного ЗВО. Тому, якщо державний ЗВО стане учасником договору про спільну діяльність, а метою, спільною для всіх її учасників, буде здійснення підприємницької діяльності, такий договір не буде суперечити чинному законодавству. Між тим в договорі про спільну діяльність, спрямованому на отримання прибутку, державні ЗВО можуть бути стороною лише у тому випадку, коли цей договір стосується їх сфери діяльності.

- З'ясовано, що законодавство щодо укладення державними ЗВО договорів про спільну діяльність не узгоджено. Так, з одного боку, укладення договору про спільну діяльність підпорядковується вимогам «Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном» і вимагає отримання органом управління від Кабінету Міністрів України позитивного рішення щодо погодження укладення такого договору. Відтак, такий договір може бути укладений лише за умови попередньої згоди на це уповноваженого органу. З іншого боку, ГК також містить певні положення щодо здійснення контролю за використанням та збереженням майна, закріпленого на праві господарського відання за суб'єктом підприємництва. Так, відповідно до ч.2 ст.136 ГК такий контроль власник майна здійснює, не втручаючись в оперативно-господарську діяльність підприємства, що звичайно розуміється як неможливість впливати на його поточну діяльність, зокрема й шляхом надання згоди на укладення договорів про спільну діяльність. Між тим, вважаємо, що оскільки державний ЗВО не є суб'єктом підприємництва, зазначена норма не підлягає розширеному тлумаченню, а тому відносно такого ЗВО будуть діяти приписи спеціального законодавства.

- Запропоновані новаторські наукові методики щодо створення баз даних та знань – навчальні електронні інформаційні комплекси (НЕІК) на базі системи MOODL, отримано 5 авторських свідоцтв (результати докладені на Круглому столі НДІ ПЗІР) (Іванов С.М.).

Досліджено питання правового регулювання технології, як об'єкта Національної інноваційної системи України (Карбовська К.А.).

Проаналізувавши нормативно-правову базу у сфері регулювання об'єктів Національної інноваційної системи України виявлено низку недоліків для

реалізації стратегії НІС. Запропоновано шляхи їх вирішення, зокрема одним із важливих критерієм є формування системного підходу до забезпечення законодавчо-нормативної бази, а також створення теоретико-методологічної основи інноваційної політики держави, що дозволить зробити її планомірною, прозорою та передбачуваною.

- Ураховуючи досвід іноземних країн у запровадженні єдиної системи щодо регулювання інноваційних відносин виявлено місце технології в цій сфері, встановлено зв'язки з іншими блоками НІС;

- Встановлено, що яке б тлумачення не набувало поняття «технологія», для того, щоб сама технологія розглядалася як об'єкт НІС вона повинна мати низку ознак. До них можна віднести цілісність її елементів, інтегративність, відповідність складових технології чинному законодавству, а також поєднання складових технології в єдину цілісну систему.

- Визначено, що для формування якісної моделі Національної інноваційної системи технологія має відповідати ще й певним вимогам. До них можна віднести новизну і необхідний технічний рівень. Опіраючись на проект Інноваційного кодексу України недотримання таких вимог має стати підставою для відмови у державній реєстрації технології. При цьому новизною технології слід вважати її особливу властивість, яка означатиме розробку цієї технології та території України вперше. А як необхідний технічний рівень слід розглядати її здатність вносити зміни до існуючого способу виробництва, здійснити позитивні суспільні перетворення, значно підвищити рівень певного виробництва чи істотно зменшити його собівартість, створити нові технології чи їх складові.

- Виявлено, що технологія являє собою ні що інше, як центральний об'єкт у системі інноваційних об'єктів. Адже вона є специфічним інноваційним продуктом, який здатен змінювати економічні й суспільні відносини шляхом досягнення максимального інноваційного ефекту від свого втілення.

Проведено аналіз проблемних питань правового регулювання науково-інноваційних баз даних та платформ України (Рожкова М.В.).

В ході роботи розглянуті наступні питання:

- проведено огляд існуючих наукових та інноваційних баз даних та платформ України;

- визначено їх місця в національній інноваційній системі;

- розроблено пропозиції щодо вдосконалення доступу до наукової інформації;

- з'ясовано правові аспекти регулювання баз даних, виявлено проблеми, запропоновано шляхи їх вирішення та подальші перспективи розвитку.

В межах наукової теми опубліковано ряд наукових праць, зокрема:

Монографії, підручники, навчальні посібники:

Жорнокуй Ю. М. Способы предупреждения корпоративных конфликтов в акционерных обществах : монография / Ю. М. Жорнокуй. – Харьков : Право, 2017. – 176 с.

Жорнокуй Ю. М. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монография / И. В. Спасибо-Фатеева, О. П. Печеный, В. И. Крат и др. ; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков : Право, 2017. – § 1, 3 гл. 9 (в соавт. с И. В. Спасибо-Фатеевой), § 2 гл. 9 (в соавт. с И. В. Спасибо-Фатеевой и Ф. М. Ханиевой).

Наукові статті:

Глібко С. В. Правове регулювання діяльності наукового парку як суб'єкта національної інноваційної системи / С. В. Глібко // Право та інновації : наук. – практ. журн. // редкол.: Глібко та ін. Харків. – 2017. – № 4. – С. 15-27.

Давидюк О. М. Місце технології в національній інноваційній системі: господарсько-правовий аспект [Електронний ресурс] / О. М. Давидюк // Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. – 2017. – № 1 (17). – Режим доступу: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Davidyuk17.pdf>.

Тези наукових доповідей та повідомлень:

Гончаренко О.А. Принципи функціонування децентралізованої моделі управління в європейських державах / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи» м. Северодонецьк, 6-7 жовтня 2017 р. – С. 44-47.

Жорнокуй Ю. М. Про співвідношення понять «засновницький договір» і «договір про створення (заснування) корпорації» / Ю. М. Жорнокуй // Актуальні проблеми приватного права : договір як правова форма регулювання приватних відносин : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). – Х. : Право, 2017. – С. 24–26.

Жорнокуй Ю. М. Окремі питання договорів по реорганізації юридичної особи / Ю. М. Жорнокуй // International Scientific-Practical Conference Development of legal regulation in East Europe: experience of Poland and Ukraine: Conference Proceedings, January 27–28, 2017. Sandomierz. – С. 75–78.

Жорнокуй Ю. М. Вклад Александра Анатольевича Пушкина в становление учения о юридическом лице и его современном толковании / Ю. М. Жорнокуй // Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна, 19–20 трав. 2017 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. обласний осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України». – Харків : ХНУВС, 2017. – С. 63–66.

Жорнокуй Ю. М. Предмет акціонерного договору в різних юрисдикціях / Ю. М. Жорнокуй // Сьомі юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є. В. Васьковського : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 26 травня 2017 р.) / упоряд. і відповід. ред. І. С. Канзафарова ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; економ.-прав. ф-т. – Одеса : Астропринт, 2017. – С. 104–108;

Жорнокуй Ю. М. Корпоративні відносини як предмет цивільного права / Ю. М. Жорнокуй // Методологія цивільного (приватного) права України в умовах європеїзації (Матвєєвські цивілістичні читання). Київ, 27 жовтня 2017 р. (видання планується на грудень 2017 р.).

Жорнокуй Ю. М. Корпорації за законодавством Європейського Союзу та України: питання співвіднесення / Ю. М. Жорнокуй // Круглий стіл «Проблеми подальшого вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав», присвячений пам'яті проф. Ч. Н. Азімова (21 грудня 2017 року).

До проблеми договорів, які укладаються у сфері електронної комерції [Текст] / К. Ю. Іванова // Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслової, Харків, 17 лют. 2017 р. - Харків : Право, 2017. - С. 107-111.

Іванова К. Ю. До проблеми здійснення спільної діяльності державними закладами вищої освіти / К. Ю. Іванова // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 127-131.

Карбовська К. А., Коломієць, Н. А. Технологія як об'єкт національної інноваційної системи / К. А. Карбовська, Н. А. Коломієць // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 60-64.

Соларьова Д. В., Рожкова М.В. Правові питання передачі прав на «ноу-хау» (комерційна концесія). Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 177-180.

Кізенко Н. М., Цветкова О.В., Рожкова М.В. Інтеграція науки України до європейського дослідницького простору (ERA). Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 131-135.

Черкасов О. В. Особливості правового регулювання національної інноваційної системи в Україні: проблеми та перспективи / О. В. Черкасов // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 103-108.

Черкасов О. В. Фінансування і прозорість використання коштів у наукових та науково-технологічних парках. Круглий стіл: *Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 95-98.

Яркіна Н. Є. Патентні повірені як суб'єкти представницьких відносин у сфері використання інтелектуальної власності / Н. Є. Яркіна // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 218-222.

Розроблений законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності наукових парків».

Розділ 2. Наукові дослідження для державних та недержавних організацій за господарськими договорами

2.1. У звітному році науковцями Інституту за господарськими договорами (науково-технічні послуги) здійснено 5 (п'ять) досліджень за замовленнями на загальну суму 80 000 (вісімдесят тисяч) грн. 00 коп.

2.3. Інформація щодо проведених грантових досліджень.
Грантові дослідження у звітному році не здійснювались.

Розділ 3. Наукові експертні висновки для вищих та центральних органів державної влади

3.1. Надати узагальнюючу інформацію щодо кількості експертних висновків, пропозицій та зауважень для вищих та центральних органів державної влади.

На виконання доручень **Президії Національної академії правових наук України** підготовлено: 14 експертних висновків до законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів; 5 звітів з пропозиціями та зауваженнями до проектів нормативно-правових актів, положень, процедур тощо; відомості за пунктами Плану заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015-2019 роки; інформацію про стан здійснення заходів з перетворення державних унітарних підприємств у публічні акціонерні товариства та пропозиції щодо включення державних підприємств до переліку тих, що підлягають перетворенню.

3.2. Інформація щодо кожного конкретного виду експертного висновку.

Експертні висновки до законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів:

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 37 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Дата – 10.02.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – надано експертний висновок про підтримку Законопроекту № 5423 від 17.11.2016 «Про внесення змін до статті 37 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо відновлення права подавати для обчислення пенсії довідки про заробіток за будь-які 60 місяців роботи підряд до 1 липня 2000 року».

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів».

Дата – 02.03.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – проаналізовано зауваження і пропозиції адресата; розкрито доцільність та обґрунтованість прийняття проекту Закону України № 5694 від 23 січня 2017 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів».

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення прав працюючих пенсіонерів на отримання пенсії».

Дата – 03.03.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – висвітлено основні обґрунтування щодо підтримки проекту Закону України № 5671 від 19.01.2017 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення прав працюючих пенсіонерів на отримання пенсії».

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо припинення права користування земельними ділянками підприємств, установ і організацій, що перебувають у віданні Національної академії наук України або національної галузевої академії наук».

Дата – 27.03.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – висловлено ряд зауважень та пропозицій щодо змісту проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо припинення права користування земельними ділянками підприємств, установ і організацій, що перебувають у віданні Національної академії наук України або національної галузевої академії наук».

Експертний висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до ст.15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Дата – 03.04.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – підтримано обґрунтованість та доцільність прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до ст.15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Експертний висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до ст.15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Дата – 20.04.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – надано аргументацію щодо підтримки обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до ст.15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Експертний висновок до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів «Про державний бюджет України на 2017 рік».

Дата – 05.05.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – запропоновані пропозиції та зауваження до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів «Про державний бюджет України на 2017 рік» щодо фінансового забезпечення бюджетної програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів.

Експертний висновок до проекту постанови КМУ «Питання державних наукових установ (підприємств, організацій), що перебувають у віданні Національної академії наук та національних галузевих академій наук».

Дата – 12.05.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – надано ряд пропозицій щодо уточнення правового механізму узгодження дій щодо створення, реорганізації та ліквідації державних наукових установ (організацій, підприємств), що перебувають у віданні національних галузевих академій наук; підтримано проект постанови КМУ «Питання державних наукових установ (підприємств, організацій), що перебувають у віданні Національної академії наук та національних галузевих академій наук».

Експертний висновок до проектів постанов КМУ «Про затвердження порядків проведення державної експертизи технологій та/або їх складових і погодження ввезення в Україну технологій та/або їх складових, придбання яких передбачається за рахунок бюджетних коштів, і погодження трансферу та реєстрації створених або придбаних за рахунок таких коштів технологій та/або їх складових, які передаються юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам-іноземцям чи особам без громадянства».

Дата – 16.05.2017

Адресат – Заступник Міністра освіти і науки України Стріха М. В.

Короткий зміст – у експертному висновку до проектів постанов КМУ «Про затвердження порядків проведення державної експертизи технологій та/або їх складових і погодження ввезення в Україну технологій та/або їх складових, придбання яких передбачається за рахунок бюджетних коштів, і погодження

трансферу та реєстрації створених або придбаних за рахунок таких коштів технологій та/або їх складових, які передаються юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам-іноземцям чи особам без громадянства» у частині: відповідності чинному законодавству у сфері надання адміністративних послуг – підтримано; суб'єктного складу учасників відносин пов'язаних із здійсненням державної експертизи технологій та/або її складових – запропоновано вдосконалення; системи проведення державної експертизи – обґрунтовано її недоцільність; змін законодавства, які стосуються трансферу технологій та проведення наукової експертизи – викладено перелік пропозицій.

Експертний висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Дата – 18.05.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст –вказано причини подальшого суттєвого доопрацювання проекту Закону України № 2498 від 31.03.2015 «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Експертний висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо поліпшення енергоефективності в освітленні)».

Дата – 23.05.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – підготовлені наукові висновки з необхідними зауваженнями та пропозиціями, спрямовані на удосконалення проекту Закону України № 3245 від 07.10.2015 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо поліпшення енергоефективності в освітленні)».

Експертний висновок до проекту Закону України «Щодо здійснення державного нагляду (контролю) за обігом генетично модифікованих організмів».

Дата – 09.06.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – надано підтримку у необхідності прийняття та зауваження відносно доопрацювання проекту Закону України № 2977 від 29.05.2015 «Щодо здійснення державного нагляду (контролю) за обігом генетично модифікованих організмів» щодо здійснення державного нагляду (контролю) за обігом генетично модифікованих організмів.

Експертний висновок на проект Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій».

Дата – 13.07.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – висловлено деякі зауваження та пропозиції відносно проекту Закон України № 6614 від 22.06.2017 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», а саме: викласти у новій редакції статтю 11 включивши до неї осіб, які підлягають загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню; доповнити розділом XIV-1 «Пенсійне забезпечення окремих категорій громадян». Зазначено, що проект Закон України № 6614-1 від 23.06.2017 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» фактично відтворює зміст законопроекту № 6614 від 22.06.2017 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій».

Експертний висновок до проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії».

Дата – 06.11.2017

Адресат – Президія Національної академії правових наук України.

Короткий зміст – внесено зміни до проекту Закону України № 7147-1 від 28.09.2017 «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії», зокрема, щодо: невідповідності та неузгодженості чинному законодавству; організації та узгодження юридичної освіти з професійною діяльністю.

Разом з цим на виконання доручень **Президії Національної академії правових наук України** підготовлено та надіслано:

Відомості за пунктами Плану заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015-2019 роки (реєстр. № 98 від 10.02.2017);

Пропозиції та зауваження до проекту Положення про обрання, затвердження та звільнення директора Науково-дослідного інституту НАПрН України (реєстр. № 12 від 06.03.2017);

Інформацію про стан здійснення заходів з перетворення державних унітарних підприємств у публічні акціонерні товариства та пропозиції щодо включення державних підприємств до переліку тих, що підлягають перетворенню (реєстр. № 19 від 27.03.2017);

Пропозиції щодо доопрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки стартапів» у частині розширення переліку механізмів державної підтримки новостворених інноваційних компаній, а також у частині корупціогенних норм (реєстр. № 41 від 16.05.2017);

Пропозиції щодо розширення переліку документів, що підтверджують ступінь відпрацювання технологій, які подаються на реєстрацію (реєстр. № 77 від 22.09.2017);

Пропозиції щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про стандартизацію» (реєстр. № 90 від 25.10.2017);

Пропозиції та зауваження до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Щодо створення НФДУ» та положення про НФДУ (реєстр. № 91 від 26.10.2017).

До того ж з метою виконання пункту 81 розділу III Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 року № 275-р, розробляли пропозиції Інституту з формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору в частині Пріоритету 5. Оптимальні обмін та трансфер наукових знань. (від 12 жовтня 2017 року)

Розділ 4. Наукові дослідження на замовлення регіонів

4.1. Узагальнююча інформація щодо кількості наукових досліджень на замовлення регіонів: у 2017 році було проведено одне наукове дослідження на замовлення Управління інвестиційного розвитку та іміджевих проєктів Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради.

4.2. Інформація щодо кожного конкретного виду наукових досліджень на замовлення регіонів:

1. Аналіз чинного законодавства та правового регулювання інноваційної сфери та підтримки МСП, договір № 211 від 12 грудня 2017 року за запитом Управління інвестиційного розвитку та іміджевих проєктів Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради.

Короткий зміст аналізу – надано наукові висновки щодо:

місця МСП в інноваційних відносинах та підтримці стартапів (правовий аспект);

визначено ключові правові напрями регулювання інноваційних структур на території м. Харкова;

проаналізовано зарубіжний досвід удосконалення інноваційного клімату та налагодження інноваційної інфраструктури в окремих містах;

здійснено аналіз сприяння залучення інвестицій в елементи інноваційної інфраструктури м. Харкова;

надано висновок щодо правового забезпечення реалізації окремих засобів підтримки МСП та реалізації стартапів у м. Харкові.

Розділ 5. Участь Інституту в законопроектній (нормотворчій) роботі

Одним із важливих завдань діяльності Інституту є правова експертиза законопроектів та інших правових актів, розробка рекомендацій і пропозицій, що є однією з форм впровадження основних результатів діяльності.

Значна увага приділялась розробці зауважень і пропозицій до чинного законодавства з метою його удосконалення та приведення у відповідність до міжнародних та європейських правових стандартів, проведенню правової експертизи проектів законів та інших нормативно-правових актів.

Результати наукових досліджень Інституту впроваджувалися в діяльність органів державної влади, правоохоронних і судових органів.

У звітному році Інститутом розроблено 4 законопроекти.

5.1. Розробка законопроектів.

У межах виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою **«Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу»** підготовлено проект Закону України **«Про внесення змін до Закону України «Про аграрні розписки»**.

Автори законопроекту – **к.ю.н. Глібко С.В.**

Короткий зміст законопроекту:

1. Внести до Закону України «Про аграрні розписки» (Відомості Верховної Ради України, 2013, № 50, ст.695, із змінами, внесеними Законом України від 04.07.2014 р, № 1404-VIII, ВВР, 2016, № 30, ст.542, внесеними Законом України від 02.06.2016, № 1982-VIII, ВВР, 2017, № 18, ст.222, внесеними Законом України від 23.03.2017) наступні зміни та доповнення:

- абзац другий частини 1 статті 1 викласти у в наступній редакції:

«аграрна розписка – товаророзпорядчий документ, що підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню й реєстрації та фіксує безумовне зобов'язання боржника, яке забезпечується заставою, здійснити поставку сільськогосподарської продукції або сплатити грошові кошти на визначених у ньому умовах»;

- перше речення частини 2 статті 2 викласти у такій в наступній редакції:

«Аграрні розписки можуть видаватися особами, які мають право власності на земельну ділянку сільськогосподарського призначення або право користування такою земельною ділянкою на законних підставах для здійснення виробництва сільськогосподарської рослинницької продукції або ж займаються виробництвом тваринницької продукції»;

- доповнити статтею 81 наступного змісту:

«Стаття 81. Застава тваринницької продукції.

Аграрна розписка може встановлювати забезпечення виконання зобов'язань боржника за аграрною розпискою заставою тваринницької продукції.

Розмір застави повинен бути не меншим за розмір зобов'язання за аграрною розпискою. На день видачі аграрної розписки тваринницька продукція не може перебувати в інших заставах, ніж за аграрними розписками.

Застава тваринницької продукції за аграрною розпискою наділяє кредитора правом у разі невиконання боржником зобов'язання за аграрною розпискою у порядку примусового виконання зобов'язання боржника за аграрною розпискою одержати задоволення вимог за рахунок заставленої тваринницької продукції переважно перед іншими кредиторами цього боржника за аграрною розпискою. Задоволення вимог кредитора за аграрною розпискою за рахунок заставленої тваринницької продукції здійснюється за вибором кредитора за аграрною розпискою у будь-який спосіб, не заборонений законом, у тому числі шляхом передачі йому права власності на предмет застави в рахунок погашення майнового зобов'язання боржника за товарною аграрною розпискою, або погашення грошового зобов'язання боржника за фінансовою аграрною розпискою шляхом укладення договору купівлі-продажу заставленої тваринницької продукції з іншою особою - покупцем (у тому числі шляхом укладення договору на публічних торгах) з отриманням у рахунок виконання зобов'язань боржника за аграрною розпискою плати за таким договором.

Виконання зобов'язань за аграрною розпискою, що передбачає заставу тваринницької продукції, може забезпечуватися додатково будь-якими передбаченими законодавством України видами забезпечення виконання зобов'язань.

Предмет застави (тваринницька продукція) може бути застрахований кредитором за аграрною розпискою або боржником за аграрною розпискою. Кредитор та боржник можуть домовитися про спільне здійснення витрат на страхування предмета застави за аграрною розпискою».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

У межах виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою «Правове та законодавче забезпечення відносин економічної безпеки України» підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національної безпеки України».

Автори законопроекту – к.ю.н., п.н.с. Є. М. Білоусов, м.н.с. І. М. Курашова

Короткий зміст законопроекту:

Законопроектом пропонується внести зміни до наступних статей Закону України «Про основи національної безпеки України»:

Стаття 6. Пріоритети національних інтересів

Планується доповнити її положеннями стосовно надійного матеріально-технічного, фінансового та іншого економічного забезпечення обороноздатності держави на рівні, достатньому для підтримки суверенітету і територіальної цілісності держави, відбиття будь-якої зовнішньої агресії, забезпечення економічної стабільності в суспільстві і державі на основі сталого і позитивного розвитку національної економіки, регулювання на благо всієї нації розвитку господарського комплексу держави і підтримки, в разі необхідності, різних його галузей, підвищення легально визнаної економічної активності кожної особистості, досягнення і підтримка гармонійного балансу інтересів різних соціальних груп, забезпечення ефективного контролю за економічною діяльністю держави з боку суспільства, проведення ефективної національно орієнтованої зовнішньоекономічної політики і забезпечення вигідного для всієї держави участі в міжнародному поділі праці і економічного співробітництва тощо.

Стаття 7. Загрози національним інтересам і національній безпеці України (економічна сфера).

Планується доповнити його положеннями щодо таких загроз, як низька конкурентоспроможність національної економіки, викликана відсталістю технологічної бази більшості галузей, високою енергоємністю і ресурсомісткістю, недостатня розвиненість і стійкість об'єктів інфраструктури, нерозвиненість сучасної фінансової, організаційної та інформаційної інфраструктури підтримки вітчизняного експорту й імпорту, експорт стратегічно важливих видів сировини і товарів, установлення повного або часткового олігархічно-монопольного контролю над стратегічно важливими галузями національної економіки тощо.

Стаття 8. Основні напрями державної політики з питань національної безпеки

Планується доповнити статтю такими напрямками державної політики в економічній сфері - створення державної системи моніторингу стану забезпечення економічної безпеки України, оперативне забезпечення органів державної влади інформацією про стан загроз економічній безпеці, їх характер,

можливі наслідки, а також прогнози в цій сфері, інформаційна взаємодія всіх органів державної влади, контроль за станом загроз економічній безпеці держави, впровадження механізму контролю за використанням бюджетних ресурсів, недопущення зменшення розмірів офіційних золотовалютних резервів, розвиток не інфляційних методів фінансування дефіциту бюджету, ефективний перерозподіл фінансових ресурсів виходячи із загальнодержавних пріоритетів, скорочення дотацій і субсидій, збереження в бюджеті тільки найнеобхідніших дотацій, що надаються безпосередньо суб'єктам, для яких чинним законодавством передбачено заходи державної підтримки.

Результатом виконання положень проекту цього нормативно-правового акта стане покращення якості правового забезпечення економічної безпеки держави, розширення можливостей моніторингу загроз економічній безпеці, надання переваг в оперативному реагуванні на зовнішні та внутрішні виклики (загрози економічній безпеці), нейтралізації таких загроз за допомогою запропонованих засобів.

У межах виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України» підготовлено проект Закону України «Про відходи» щодо поводження з електронними відходами.

Автори законопроекту – к.ю.н., с.н.с. Єфремова К.В.

Короткий зміст законопроекту:

1. Статтю 1 Закону України «Про відходи» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36, ст. 242 із наступними змінами) доповнити визначенням, яке викласти в такій редакції:

Відходи електронного та електричного обладнання – будь-яке електронного та електричного обладнання, функціонування якого залежить від електричних струмів або електромагнітних полів, а також створення, передачі й вимірювання таких струмів і полів, що втратило повністю або частково свої корисні властивості, або застаріло, але зовнішній вигляд якого дає безпечну можливість виявити його вид (найменування та/або призначення), виробника (імпортера), та те обладнання, власник якого хоче або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення, крім виробничих залишків.

2. Статтю 35-1 Закону України «Про відходи» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36, ст. 242 із наступними змінами) доповнити абзацом 8, який викласти в такій редакції:

«Відходи електронного та електричного обладнання у складі побутових відходів збираються окремо від інших видів побутових відходів, а також мають відокремлюватися на етапі збирання чи сортування в залежності від рівня небезпечності та передаватися спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на перероблення побутових чи небезпечних відходів відповідно.

Первинний облік відходів включає: виявлення відходів, їх ідентифікацію, нормування, класифікацію, паспортизацію та визначення технологій поводження з ними та документальне оформлення результатів.»

Участь науковців Інституту у робочих групах по розробці проектів нормативно правових актів.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України (№1/11-1403 від 14.02.2017) співробітники Інституту підготували пропозиції щодо доопрацювання:

– проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки стартапів» у частині розширення переліку механізмів державної підтримки новостворених інноваційних компаній, а також у частині корупціогенних норм;

– проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків проведення державної експертизи технологій та/або їх складових і погодження ввезення в Україну технологій та/або їх складових, придбання яких передбачається за рахунок бюджетних коштів, і погодження трансферу та реєстрації створених або придбаних за рахунок таких коштів технологій та/або їх складових, які передаються юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам - іноземцям чи особам без громадянства».

З метою виконання пункту 81 розділу III Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого розпорядженням КМУ від 03 квітня 2017 року № 275-р, щодо формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору та пункту 1) пункт 81 розділу III Деталізованого плану заходів МОН України з виконання пункту Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого наказом МОН України від 19 травня 2017 року № 721, науковці Інституту брали участь у робочій групі з формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського простору.

Правова експертиза законопроектів та інших актів.

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 37 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів».

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення прав працюючих пенсіонерів на отримання пенсії».

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо припинення права користування земельними ділянками підприємств, установ і організацій, що перебувають у

віданні Національної академії наук України або національної галузевої академії наук».

Експертний висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до ст.15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Експертний висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до ст.15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Експертний висновок до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів «Про державний бюджет України на 2017 рік».

Експертний висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Експертний висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо поліпшення енергоефективності в освітленні)».

Експертний висновок до проекту Закону України «Щодо здійснення державного нагляду (контролю) за обігом генетично модифікованих організмів».

Експертний висновок на проект Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій».

Експертний висновок до проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії».

Експертний висновок до проекту постанови КМУ «Питання державних наукових установ (підприємств, організацій), що перебувають у віданні Національної академії наук та національних галузевих академій наук».

Експертний висновок до проектів постанов КМУ «Про затвердження порядків проведення державної експертизи технологій та/або їх складових і погодження ввезення в Україну технологій та/або їх складових, придбання яких передбачається за рахунок бюджетних коштів, і погодження трансферу та реєстрації створених або придбаних за рахунок таких коштів технологій та/або їх складових, які передаються юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам-іноземцям чи особам без громадянства».

5.5. Участь у розробці проектів інших правових актів.

Працівники Інституту у звітному році не брали учать у розробці проектів інших правових актів.

Розділ 6. Перспективні напрями наукових досліджень

Основними перспективними напрямами науково-дослідної діяльності Інституту у 2017 році є:

Тема «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України»

Науковий керівник – к.ю.н., с.н.с. **К. В. Єфремова**

Строки виконання – 2017-2019 рр.

Мета теми – дослідження особливостей та стану правового регулювання суспільних відносин, що виникають при віртуалізації інфраструктури національної економіки України, з'ясувати співвідношення приватних і публічних інтересів у ній з метою визначення оптимальних правових механізмів забезпечення та захисту.

Очікувані результати: науковий звіт, пропозиції до проектів нормативно-правових актів, монографія, проекти методичних рекомендацій, наукові статті, тези доповідей, проведення семінарів, конференцій.

Тема «Правове забезпечення функціонування національної інноваційної системи в сучасних умовах»

Науковий керівник – к.ю.н., доцент **С.В. Глібко**.

Строки виконання – **2017-2019 рр.**

Мета теми – дослідження особливостей та стану правового регулювання Національної інноваційної системи за законодавством України, ЄС та інших країн світу та вироблення ефективного механізму її функціонування в Україні.

У межах зазначеної проблематики досліджуються такі аспекти теми:

аналіз чинного законодавства України у сфері правового регулювання елементів структури національної інноваційної системи. Дослідження особливостей правового регулювання НІС за законодавством ЄС та інших країн світу (порівняльно-правова характеристика);

дослідження проблематики сучасного стану Національної інноваційної системи в Україні;

аналіз основних напрямів розвитку та функціонування НІС

розробка правових засобів та механізмів, концептуальних пропозицій щодо правового регулювання Національної інноваційної системи України.

дослідження основоположних принципів реалізації ефективного механізму функціонування національної інноваційно системи;

визначення правових засад та основних напрямків функціонування НІС на сучасному етапі розвитку держави;

вирішення проблем системного правового забезпечення основних складових інноваційної інфраструктури.

Очікувані результати: науковий звіт, пропозиції до проектів нормативно-правових актів, монографія, проекти методичних рекомендацій, наукові статті, тези доповідей, проведення семінарів, конференцій.

Розділ 7. Участь в організації та проведенні наукових заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо

7.1. Наукові заходи, що були організовані та проведені Інститутом

Інститут у 2017 році виступив організатором наступних заходів:

20 жовтня 2017 р. організовано та проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці», м. Харків, м. Київ.

Організатори: Міністерство освіти і науки України, Національна академія правових наук України, Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, Балтійська міжнародна академія.

Кількість учасників –48

6-7 жовтня 2017 року співорганізатор Міжнародної науково-практичної конференції «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до європейської спільноти: проблеми та перспективи», м. Сєверодонецьк;

Організатори: Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України,

Кількість учасників – 76

8 грудня 2017 р. Круглий стіл «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу», м. Харків.

Організатори: Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого.

Кількість учасників – 31

На виконання показників бюджетних програм Інститутом було проведено всеукраїнську науково-практичну конференцію, один «круглий стіл» та виступив співорганізатором міжнародної науково-практичної конференції.

У ході Всеукраїнської науково-практичної конференції обговорювались питання інноваційної системи та інформаційних технологій в сучасній науці.

В межах Міжнародної науково-практичної конференції розглядались питання децентралізації публічного адміністрування в умовах інтеграції України до європейської спільноти.

Під час круглого столу відбулося обговорення актуальних питань правового забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу.

7.2. Наукові заходи, в яких брали участь науковці Інституту

Науковці Інституту брали активну участь в різноманітних наукових заходах, загалом – у 51, зокрема:

Найважливіші заходи були такі:

Міжнародна науково-практична конференція: шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства, м. Харків, 1–2 вересня 2017 р.

Міжнародний Конгрес «Правові проблеми державно-приватного партнерства в умовах євроінтеграції», присвяченого 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса, 2-4 червня 2017 р.;

Міжнародна науково-практична конференція «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи», 2017 р. м. Северодонецьк;

Міжнародна науково-практична конференція: актуальні питання права, економіки та управління», ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-учбовий центр прикладної інформатики НАН України, НДІПрЗІР 10–11 лютого 2017 р.;

Республіканський «круглий стіл», присвячений ювілею проф. Т. І. Макарової «Приоритетные направления развития экологического, земельного и аграрного права» м. Мінськ, Республіка Беларусь, 30 березня 2017 р.;

Міжнародний Конгрес, присвячений 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса, 2-4 червня 2017 року;

Харківський міжнародний юридичний Форум «Право та проблеми сталого розвитку в глобалізованому світі», м. Харків, 3-6 жовтня 2017 року;

VI Всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена 25-річчю кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, 3 листопада 2017 року);

Науково-практична конференція, присвячена 95-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, проф., члена-кореспондента АН УРСР В. П. Маслова «Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин» (Харків, 17 лютого 2017 р.);

Міжнародна конференція «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу», Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 8 грудня 2017 р., м. Харків;

XIII Міжнародна науково-практична конференція «SCIENCE AND CIVILIZATION – 2017», 30 січня - 07 лютого, 2017 р., м. Шеффілд, Велика Британія;

Міжнародна наукова конференція «Економіка і менеджмент: сучасні трансформації в епоху глобалізації», 24 березня 2017 р., м. Клайпеда, Литва;

05.04.2017 Що являє собою екосистема комерціалізації інтелектуальної власності (досвід США)? Семінар Чарльза Уайтхеда;

II Міжнародна наукова конференція на тему «Економіка та соціум: сучасний фундамент розвитку людства», 23 червня 2017 року, Університет Лейпцигу, м. Лейпциг, Німеччина;

Міжнародна наукова конференція «Сучасні тенденції формування соціальної відповідальності бізнесу», 19 травня 2017 р., Вища школи бізнесу та економіки в Університеті НОВА, м. Лісабон, Португалія;

7.04.2017, Конференція «Реформування сучасного законодавства: ефективне судочинство чи нові виклики», Рада з питань судової реформи при Президентові України, м. Київ;

11.05.2017, VII Міжнародному цивілістичному форумі «Принципи і тенденції застосування приватного права ЄС і пострадянських країн», ВСУ;

15.06.2017, V Міжнародний судово-правовий форум, Юридична практика, м. Київ;

28-29.09.2017, VI Судовий форум, Асоціація правників України, м. Київ;

27.10.2017 XI Щорічний форум з корпоративного права: корпоративне управління, фондовий ринок, законотворчість, Асоціація правників України, м. Київ;

Семінар «Практичні аспекти захисту та управління ІВ», 21.11.2017, м. Київ (Міжнародний Виставковий Центр);

Форум «Інноваційний розвиток КНР та українсько-китайське науково-технічне співробітництво», 21.11.2017, м. Київ (Міжнародний Виставковий Центр);

Літня школа з інтелектуальної власності, 17-23 липня 2017 р., м. Київ, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка;

Розділ 8. Характеристика видавничої діяльності

Співробітники Інституту активно працюють над підготовкою друкованої продукції у сфері інноваційного розвитку.

8.1. Наукові праці, що були видані в Інституті (монографії, журнали, збірки статей, законодавства тощо) – на виконання показників паспортів бюджетних програм:

Монографії:

1. Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу / [С. В. Глібка, Н. М. Внукова, В. Ю. Уркевич та ін.]; за ред. С. В. Глібка, Н. М. Внукової, Харків: Право, 2017. – 400 с.

2. Правове та законодавче забезпечення економічної безпеки України : монографія / [А. П. Гетьман, Г. П. Клімова, Л. С. Шевченко та ін.]; за ред. А. П. Гетьмана, Є.М. Білоусова, Г. В. Анісімової, Харків: Право, 2017. – с. 336

Наукові статті:

Фахові:

Вапнярчук Н. М. Правове регулювання звільнення працівників у випадку порушення законодавчих вимог щодо запобігання корупції: зарубіжний досвід // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Сер. Юридичні науки. – Вип. 1. – Т.1. – 2017. – С. 118-121.

Ярошенко О. М. До питання про місце майбутнього Трудового кодексу України в системі джерел трудового права. Право України. 2017. №6. С. 64-71.

Гетьман А. П. Розуміння верховенства права в системі екологічного законодавства України // Право України. – 2017. – № 5.– С. 44-62. (0,6 друк. арк.).

Ярошенко О. М. Соціально-правовий вимір Української держави в умовах євроінтеграції. Теоретичні та практичні проблеми держави і права в Україні та країнах Європейського Союзу: збірник наукових праць, присвячений пам'яті професора В.П. Пастухова / за заг. ред. д.ю.н., професора, академіка НАПрН України М.І. Іншина; упорядники О.В. Тищенко, Л.С. Нецька, І.С. Сахарук. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2017. – С. 529-535.

Шаповалова О. В. Адаптація господарського законодавства до вимог ЄС щодо сталого розвитку. Актуальні проблеми права: теорія і практика: збірник наукових праць № 32. – Сєверодонецьк, 2016. – С.25-40 (323 с.)

Фахові та внесені до міжнародних наукометричних баз:

Бойчук Р. П. Проблема правового забезпечення балансу публічних та приватних інтересів у сфері інвестиційних відносин. Право та інноваційне

суспільство : електрон. наук. вид. 2017. № 2 (9). [URL:http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Boychuk9.pdf](http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Boychuk9.pdf).

Внукова Н. М. Адаптація нормативного регулювання ринку страхових послуг з урахуванням норм законодавства ЄС / Н.М.Внукова // Право та інновації. 2017. № 4(20). С. 7-14.

Дмитрик О. О. Визначення підсудності справ за участі фонду гарантування вкладів фізичних осіб (постановка проблеми) / О. О. Дмитрик // Вісник Асоціації фінансового права України. – 2017. - № 1. – С. 14-26.

Подрез-Ряполова І. В. Питання адаптації правового регулювання ринку природного газу до інвестиційної моделі економіки України в умовах євроінтеграційних процесів/ І. В. Подрез-Ряполова// Право та інновації: наук.-практ. журн. – Х. : Право, 2017 – №3 (19). – 2017.– С. 50-54.

Білоусов Є.М. Щодо загроз безпеці господарювання (постановка проблеми). Право та інновації: наук. – практич. журн. // редкол.: С.В. Глібоко та ін. Харків : Право, 2017. №3(19). С. 18-22 0,5 д.а.

Білоусов Є. М. Загрози економічній безпеці регіонів держави та проблеми їх класифікації. Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. – 2017. – № 2 (9). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Belousov9.pdf>. . (0,5 д.а.)

Anisimova G. V. Genesis of the institution of environmental rights of citizens in modern Ukrainian legal doctrine: natural law approach. Право та інноваційне суспільство. – 2017. – № 1 (8). – 26 с. (1 друк. арк.).

Anisimova G. V. Theoretical and legal issues of environmental security support in the innovative process in Ukraine. Право та інновації. 2017. № 1(17). С. 70-76. (0,5 друк. арк.).

Кузьміна М. М. Правове регулювання інноваційного розвитку у сфері відновлювальної енергетики. Право та інновації. 2017. № 1 (17). С. 14-20. (0, 6 умов. друк. арк.).

Кузьміна М. М. Розвиток відновлювальної енергетики як фундамент енергетичної безпеки. Економічна теорія та право. 2017. №3 (30). С. 85-95. (0, 7 умов. друк. арк.)

Клімова Г.П. Економічна безпека: сутність та основні напрями забезпечення. Право та інновації. 2017. №3(19). с. 23-29 (0,5 др.арк.).

Борисов І. В. Організаційно-правова форма недержавних пенсійних фондів. / І. В. Борисов // Право та інновації : наук. – практич. журн. // редкол.: Глібоко та ін. Харків : Право, 2017. - №4(20). – С. 43-48.

Єфремова К. В. Перспективні напрями державної політики щодо віртуалізації інфраструктури економіки України. Право та інновації. 2017. № 1 (17). С. 9- 13.

Стріжкова А.В. Правове регулювання в ЄС похідних від Grid інноваційних технологій. Право та інновації, 2017, 1 (17). С. 34 – 40.

Новіков Є. А. (2017) Історія розвитку мереж трансферу технологій в ЄС. *Право та інновації*. № 1(17). С. 41–45.

Давидюк О. М. Місце технології в національній інноваційній системі: господарсько-правовий аспект [Електронний ресурс] / О. М. Давидюк // *Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид.* – 2017. – № 1 (17). – Режим доступу: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Davidyuk17.pdf>.

Глібко С. В. Правове регулювання діяльності наукового парку як суб'єкта національної інноваційної системи / С. В. Глібко // *Право та інновації: наук.-практ. журн. / редкол.: С.В. Глібко та ін.* – Х.: Право, 2017. – № 4 (20). – С. 15-27.

Глібко С. В. Вплив Базельського Комітету по банківському нагляду на визначення банківського регулювання в Україні / С.В. Глібко // *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. – 2017. – № 6(2) – С. 12-17.

Шовкопляс Г. М. Запровадження міжнародних стандартів регулювання ринків фінансових послуг в Україні: правовий аспект / Г. М. Шовкопляс // *Підприємництво, господарство і право*. – 2017. – № 12. – С. 60-64.

Іншин М.І. Соціалізація ринків фінансових послуг / *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Випуск 5. С. 49-54.

Іншин М.І. Реформування правового регулювання ринку праці відповідно до потреб інноваційного розвитку та інвестиційної моделі економіки України / *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2017. Випуск № 2 Т. 3. С. 113-116.

Pukała R. Identification of the priority of instruments of regulatory impact on the development of insurance in the framework for international requirements / N.Vnukova R. Pukała, S. Achkasova // *Rozprawy ubezpieczeniowe. Konsument na rynku usług finansowych Journal of Insurance, Financial Markets and Consumer Protection*. – 2017. – 23(1/2017). – PP. 28-40.

Pukała R. Improvement of the methodology for assessing the capital adequacy for reinsurer default risk coverage / R. Pukała, N.Vnukova, S. Achksova, V. Smoliak // *Economic Annals-XXI*. – 2017. – № 165(5-6). – PP. 152-156.

Тези наукових доповідей:

Бойчук Р. П. Окремі проблеми розвитку інвестиційного законодавства України в сучасних умовах. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 20-28.

Бойчук Р. П. Проблеми визначення форм, методів та засобів державного регулювання інвестиційної діяльності. *Господарсько-правове забезпечення інноваційного інвестування: проблеми та пропозиції: матеріали круглого столу* (м. Харків, 16 листопада, 2017 р.). Харків, 2017. С. 19-26.

Бойчук Р. П. Захист прав учасників інвестиційних відносин як основна

компонента безпеки інвестиційного ринку в Україні. *Круглий стіл: Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 104-111.

Внукова Н. М. Зміни регулювання платоспроможності страховиків в умовах інтеграції до ринку ЄС *Трансформація фінансових ринків в умовах глобальної нестабільності: реалії сьогодення та погляд у майбутнє*: збірник матеріалів Виїзного науково-практичного семінару (6-15 жовтня 2017 р.) та Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (30 жовтня 2017 р.) / Університет ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи, Кафедра фінансових ринків, ННІ права, Кафедра господарського права та процесу, Міжнародна академія інформатики, John cabot university in Roma, Universita degli studi di Padova, Universita degli studi di Perugia. Ірпінь. 2017. С. 134-138.

Внукова Н. М. Проблеми та перспективи розвитку фінансового моніторингу в банківській системі України *Актуальні питання права, економіки та управління*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 10–11 лютого 2017 р.). Київ. 2017. С. 105-109.

Дмитрик О. О. Бюджет участі як засіб підвищення ефективності взаємодії територіальної градами і місцевих органів *Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи*: Матеріали Міжнар. наук.- практи. конф. (м. Сєверодонецьк, 6-7 жовтня 2017 р.). Сєверодонецьк. 2017. С. 69-71.

Дмитрик О. О. Новітні тенденції у бюджетному процесі на місцевому рівні *співвідношення матеріального і процесуального в регулюванні фінансових відносин*: Матеріали міжнар. наук.-практи. конф. (м. Чернівці, 4-5 жовтня 2017 р.). Чернівці. 2017. С. 69-71.

Єгорова Т. П. Питання впровадження в Україні інноваційної моделі розвитку лісової галузі. *Круглий стіл: Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 116-118.

Іншин М. І. Проблеми правового регулювання фінансових послуг в соціальній сфері / *Реформування національного та міжнародного права: перспективи та пріоритети*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 20-21 січня 2017 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2017. С. 38-41.

Іншин М. І. Теоретико-правова характеристика ринків фінансових послуг у контексті її соціалізації / *Актуальні проблеми реформування системи законодавства України*: матеріали міжнародної науково-практичної

конференції, м. Запоріжжя, 27-28 січня 2017 року. Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2017. С. 42-45.

Подрез-Ряполова І. В. Нова Енергетична стратегія України до 2035 року: Шляхи та перспективи інвестування ринку природного газу. Круглий стіл: *Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 131-134.

Подрез-Ряполова І. В. Основні складові механізму інвестиційного забезпечення ринку природного газу України. *Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до європейської спільноти: проблеми та перспективи*: Міжнародна науково-практична конференція (м. Северодонецьк, 6-7 жовтня 2017р.). Северодонецьк. 2017. С. 219-222

Савчук О. О. Адаптація правового регулювання інвестиційної діяльності лісової промисловості України до законодавства ЄС *Правові проблеми державно-приватного партнерства в умовах євроінтеграції*: збірник матеріалів Міжнародного Конгресу, присвяченого 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія», відп. ред: Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Т. Є. Харитонova; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». (м. Одеса, 2-4 червня 2017 р.). Одеса. 2017. С. 223-225.

Савчук О. О. Лісова промисловість в інвестиційній моделі економіки України. *Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку*: матеріали ХХХІІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції: Зб. наук. праць. Вип. 33. Переяслав-Хмельницький. 2017. С. 95-98.

Савчук О. О. Правове регулювання інвестування лісгосподарської діяльності. О. О. Савчук *Від правової охорони Української РСР до екологічного права України*: Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, м. Чернівці 26 травня 2017 р.). м. Київ, м. Чернівці. 2017. С. 306-310.

Савчук О. О. Проблеми, що виникають у процесі адаптації правового регулювання лісової промисловості до інвестиційної моделі економіки. *Сучасні тенденції розвитку української науки*: Всеукр. наук. конф. Вип. 3, (Переяслав-Хмельницький 26-27 травня 2017 р.). Переяслав-Хмельницький. 2017. С. 213-218.

Савчук О.О. Правове регулювання об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку. *Екологічна безпека: сучасні проблеми та пропозиції*. Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квіт. 2017 р.). Том 1 / ГО «Регіонал. центр наук.-техніч. розвитку», Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [укладач: І. В. Бондаренко]. Київ: «Інтерсервіс». 2017. С. 162-167.

Уркевич В. Ю. Правові питання екологізації сільськогосподарського виробництва при використанні ГМО. *Від правової охорони природи Української*

РСП до екологічного права України: зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 травня 2017 р.). уклад. В. В. Носік та ін. Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Чернівці: Вид. Кондратьєв А. В. Київ. 2017. С. 66-69.

Уркевич В. Ю. Про перспективи розвитку законодавства України про сільськогосподарську кооперацію. *Актуальні проблеми юридичної науки: зб. тез Міжнар. наук. конф. «Шістнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 20-21 жовтня 2017 р.). Хмельницький. 2017. С. 58-59.*

Уркевич В. Ю. Децентралізація влади й окремі проблеми державної реєстрації сільськогосподарських підприємств. *Децентралізація влади як чинник розвитку аграрного, екологічного, земельного та інших природоресурсних галузей права: «Круглий стіл» (м. Київ, 22 вересня 2017 р.). Київ. 2017. С. 58-62.*

Уркевич В. Ю. О приоритетных направлениях развития аграрного законодательства и права Украины в свете Соглашения об ассоциации с ЕС. *Приоритетные направления развития экологического, земельного и аграрного права: матер. Респ. «круглого стола», приуроч. к юбилею проф. Т. И. Макаровой (г. Минск, 30 марта 2017 г.). редкол. С. А. Балашенко и др. Минск: Изд. центр БГУ. Минск. 2017. С. 66-68.*

Уркевич В. Ю. Про державну аграрну політику у сфері виробництва органічної сільськогосподарської продукції. *Правові засади ведення органічного землеробства : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29-30 вересня 2017 р.). за ред. М. В. Шульги. Харків. 2017. С. 217-220.*

Уркевич В. Ю. Про реалізацію норм аграрного права України щодо сільськогосподарських підприємств. *Реалізація норм екологічного, земельного та аграрного права в умовах реформування правової системи України: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 8-10 вересня 2017 р.). відп. ред. Н. Р. Кобецька, Н. О. Багай, Г. В. Мороз, Івано-Франківськ. Прикарпат. 2017. С. 122-125.*

Уркевич В. Ю. Актуальні питання реформування законодавства України про державну аграрну політику. *Актуальні питання реформування правової системи України: Зб. матер. XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 16-17 червня 2017 р.). уклад. Л. М. Джурак. Луцьк. 2017. С. 190-192.*

Шовкопляс Г. М. Державне регулювання ринків фінансових послуг України відповідно до стандартів ЄС. *Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи: Міжнародна науково-практична конференція, (м. Северодонецьк, 6-7 жовтня 2017 р.). Северодонецьк. 2017. С. 62-65.*

Шовкопляс Г. М. Функції органів контролю на ринках фінансових послуг України. *Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства: Міжнародна науково-практична конференція, (м. Харків, 1–2 вересня 2017 р.) Харків, 2017. С. 33-38.*

Білоусов Є.М. Стратегія забезпечення економічної безпеки держави.

Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 198-201 (0,25 д.а.)

Білоусов Є.М. Стратегія забезпечення економічної безпеки України в контексті євроатлантичного вибору. Євроатлантична інтеграція України: свідомий вибір моделі безпеки: зб.наук. статей за матеріалами III-х Харківських міжнар.-прав. Читань, присвячених пам'яті проф. М.В. Яновського і В.С. Семенова, м. Харків, 3 листоп. 2017р.: у 2 ч. / редкол. А.П. Гетьман, І.В. Яковюк, С.М. Мельник та ін. – Харків, 2017. Ч. 1. С 559-562 (0,3 д.а.)

Гетьман А. П. Принцип верховенства права в еколого-правовому регулюванні та охороні клімату // Правові проблеми державно-приватного партнерства в умовах євроінтеграції : Зб. матер. Міжнар. Конгресу, присвяченого 20-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 2-4 червня 2017 р.) / від. ред.: Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, Т. Є. Харитонова ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» Одеса : Юридична література, 2017. С. 14-18. (0,14 друк. арк.)

Гетьман А. П. Принцип верховенства права та екологічна безпека // Національна безпека України: актуальні проблеми правового забезпечення : матеріали Всеукр. наук.-практ. круглого столу, 27 жовт. 2017 р., м. Дніпро / відп. ред. В. І. Андрейцев, Р. С. Кірін; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т; Євраз. асоц. правничих шкіл і правників. – Дніпро: Літограф, 2017. – С. 25-29. (0,14 друк. арк.)

Анісімова А. В. Право громадян на безпечне для життя та здоров'я довкілля (еколого-енергетичний аспект) // Рівень ефективності та необхідність впливу юридичної науки на нормотворчу діяльність та юридичну практику : мат. міжнародн. наук.-практ. конференції (м. Харків, 3-4 лютого 2017 р.). – Х.: Східноукраїнська наукова юридична організація, 2017. – С.36-40. (5 стор. – 0,3 друк. арк.).

Анісімова А. В. Проблеми правового забезпечення національної екологічної та інноваційної політики // матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні наукові дослідження правового регулювання публічного адміністрування» (м. Люблін, Польща, 16-17 червня 2017 р.) (5 стор. – 0,3 друк. арк.).

Ярошенко О. М. Соціально-правовий вимір Української держави в умовах євроінтеграції. Теоретичні та практичні проблеми держави і права в Україні та країнах Європейського Союзу: збірник наукових праць, присвячений пам'яті професора В.П. Пастухова / за заг. ред. д.ю.н., професора, академіка НАПрН

України М.І. Іншина; упорядники О.В. Тищенко, Л.С. Нецька, І.С. Сахарук. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2017. – С. 529-535.

Ярошенко О. М. Новий Трудовий кодекс України – основне джерело національного трудового права. Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) за ред. В.В. Жернакова. – Харків: Право, 2017. – С. 39-46.

Курашова І. М. До питання класифікації видів саморегулювних організацій в будівельній сфері. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 186-188 (0,25 д.а.)

Курашова І. М., Суворова А. Є. До питання правового регулювання ГМО (постановка проблеми). Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 жовтня 2017 р. / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука Харків : НДІ ПЗІР, 2017. – 198-201 с.

Черняєва Д.О. Правове регулювання наукової та науково-технічної діяльності в умовах децентралізації. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 31-33 (0,25 д.а.)

Черняєва Д.О., Колодяжний О. О. Інноваційний проект в Україні. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 жовтня 2017 р. / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука Харків : НДІ ПЗІР, 2017. – 65-68 с.

Черняєва Д.О., Цимбалюк В. Ю. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності у вищих навчальних закладах. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 жовтня 2017 р. / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука Харків : НДІ ПЗІР, 2017. – 135-138 с.

Борисов І. В. До характеристики договору про управління активами інститутивних інвесторів. Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова «Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання

приватних відносин» (Харків, 17 лютого 2017 р.). – Харків : Право, 2017. – С. 264–268. – 338 с.

Борисов І. В. До проблеми співвідношення державного управління і приватно-правових механізмів регулювання фінансових ринків. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 151-153

Борисов І. В. До проблеми функціонування стартапів як суб'єктів інноваційної системи» Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці», м. Харків, м. Київ, 20 жовтня 2017 року. (у редакції).

Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин // Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) / за ред. В.В. Жернакова. – Харків: Право, 2017. – С. 222-226.

Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця та її місце в економічній безпеці підприємства. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 201-204.

Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин: міжнародно-правові стандарти. Напрями розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф., присвяченої 25-річчю кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, 3 лист. 2017 р.); за заг. ред. К.Ю. Мельника. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. С. 158-160.

Вапнярчук Н. М. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин: аналіз зарубіжного законодавства. Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу: «Круглий стіл» (м. Харків, 8 груд. 2017 р.). Харків. 2017. С. 34-38.

Клімова Г.П. Європейська система забезпечення якості вищої освіти // III міжнародна наукова відео-конференція «Студентська молодь в умовах

глобалізації» - Дніпро: Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. – 2017 (14 квітня 2017 р.)

Клімова Г.П. Особливості моделей національних інноваційних систем // Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці». - Х.: НДІ ПЗІР НАПрНУ. - 2017 (14 червня 2017 р.)

Клімова Г.П. Економічна безпека у системі забезпечення національної безпеки держави. Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Національна безпека України» (XXIX Харківські політологічні читання). Харків, НЮУ імені Ярослава Мудрого. 2016. С. 102-105

Клімова Г.П. До питання про інтерпретацію сутності економічної безпеки. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 206-209

Кузьміна М. М. Особливості інноваційного розвитку відновлювальної енергетики. Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти : проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 183-185.

Єфремова К. В. Правове забезпечення віртуалізації інноваційної інфраструктури. Матеріали Всеукраїнської конференції «Проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності та шляхи їх вирішення», 27 вересня 2017 р., м. Київ, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. С. 40-43.

Єфремова К. В. Сучасні тенденції перетворень світового господарства. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 20 жовтня 2017 р., м. Харків. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Yefremova.pdf>.

Єфремова К. В. Інструменти стимулювання інноваційного інвестування та державної підтримки програми «ІНДУСТРІЯ 4.0». Господарсько-правове забезпечення інноваційного інвестування: проблеми та пропозиції: матеріали круглого столу (16 листопада 2017 р., м. Харків) /відп. за вип. Д. В. Задихайло. – Харків. – С. 93-98.

Єфремова К. В. Єдиний цифровий ринок Європи та України. Правове

забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 8 грудня 2017 р., м. Харків. С. 47-55.

Єфремова К. В. Нові напрями державної політики щодо віртуалізації інфраструктури економіки України. Проблеми реформування господарсько-правового механізму розвитку національної економіки: матеріали Круглого столу, присвяченого 25-річчю кафедри господарського права НЮУ імені Ярослава Мудрого, 19 грудня 2016 р. Харків. (у редакції).

Стріжкова А. В., Назаренко К.Д. Дослідницька інфраструктура: розуміння терміну в Україні та закордоном. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 81-85.

Новіков Є. А. Принципи побудови мережі трансферу технологій у розрізі євроінтеграційних процесів в Україні. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників ВНЗ і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської Спільноти: проблеми та перспективи». 6-7 жовтня 2017 р. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 54-56.

Новіков Є. А., Свідунова С. В. Правовий статус бізнес-інкубаторів і акселераторів як форми підтримки інноваційних проєктів: досвід Польщі. Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 85-90.

Шевченко, Л.С. Консолідація юридичного бізнесу: нові управлінські завдання // Materials of the XIII International scientific and practical Conference «SCIENCE AND CIVILIZATION – 2017», 30 January - 07 February, 2017. Volume 1 : Economic science. Sheffield. Science and education LTD. - 96 p. – P. 81-85. – Режим доступу: http://www.ukrnauka.ru/2017_NIC/2017-02-02-A4-tom-1.pdf. (0,3 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Оптимізація мережі ВНЗ в Україні: причини та наслідки // Стратегічні пріоритети в XXI столітті : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 лютого 2017 р. – Київ : СПД-ФО Пшонківський О.В., 2017. – 272 с. – С. 257-261. (0,3 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Інноваційність юридичного бізнесу: критерії та чинники // Формування та розвиток інноваційного потенціалу економіки України : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 17-18 лютого 2017 р.) / За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. П. Приходько, А. Krynski.

– Ужгород : У 2-х частинах. – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – Ч. 2. – 120 с. – С. 10-13. (0,3 друк. арк.).

Shevchenko, L. S. Innovative competence of lawyers: signals for Legal Education // Round Table «Problems and prospects of legal business in Ukraine» // Економічна теорія та право. – 2016. - № 2. – С. 61-63. (0,2 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Створення попиту на юридичні послуги: логіка «блакитного океану» // International scientific conference Economy and Management: Modern Transformation in the Age of Globalization, Part II, March 24, 2017. Klaipeda, Lithuania: Baltija Publishing. 200 pages. – P. 30-33. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Управління якістю вищої освіти в Україні в контексті світового досвіду // Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 11 травня 2017 р. – Ч. 1. – Полтава : ФОП Пусан А.Ф., 2017. – 541 с. – С. 248-250. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л.С. Соціально відповідальний університет: забезпечення сучасної якості вищої освіти // International Scientific Conference The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility: Conference Proceedings, May 19th, 2017. Lisbon, Portugal: Baltija Publishing. 292 pages. – P. 146-148. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Інноваційна культура юристів: освітньо-професійний аспект // II International Scientific Conference Economy and Society: a Modern Foundation For Human Development: Conference Proceedings, Part II, June 23th, 2017. Leipzig, Germany: Baltija Publishing. 176 pages. – P. 22-24. (0,3 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Чи будуть упроваджені в українських університетах Системи честі? // Міжрегіональна науково-практична конференція молодих учених «Інституційне середовище становлення та розвитку правової економіки в Україні»: матеріали конференції, 28 листопада 2017 р. / за загальною редакцією А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2017. – 190 с. – С. 128-131. (0,25 друк. арк.).

Шевченко, Л. С. Використання концепції маркетингу в сфері надання юридичних послуг // Круглий стіл «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу», 08 грудня 2017 р., НАПрН України, Харків. С.39-143 (0,25 друк. арк.).

Бистрова Ю. В. «Віртуалізація» у праві: сучасне праворозуміння та проблеми термінологічної визначеності. Теорія та практика сучасної юриспруденції : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ конф., 25 жовт. 2017 р. Харків, 2017. С. 143–145. Електрон. аналог: режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/13273> (дата звернення: 27.12.2017).

Карбовська К. А., Коломієць, Н. А. Технологія як об'єкт національної інноваційної системи / К. А. Карбовська, Н. А. Коломієць // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф.

(м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 60-64.

Соларьова Д. В., Рожкова М.В. Правові питання передачі прав на «ноу-хау» (комерційна концесія). Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 177-180.

Кізенко Н. М., Цветкова О.В., Рожкова М.В. Інтеграція науки України до європейського дослідницького простору (ERA). Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 131-135.

Черкасов О. В. Особливості правового регулювання національної інноваційної системи в Україні: проблеми та перспективи / О. В. Черкасов // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 103-108.

Черкасов О. В. Фінансування і прозорість використання коштів у наукових та науково-технологічних парках. Круглий стіл: *Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу*: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) /редкол.: М. П. Кучерявенко, Н. М. Внукова, С. В. Глібко: Право. Харків, 2017. С. 95-98.

Яркіна Н. Є. Патентні повірені як суб'єкти представницьких відносин у сфері використання інтелектуальної власності / Н. Є. Яркіна // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, м. Київ, 20 жовт. 2017 р.) / редкол.: С. В. Глібко, О. Д. Крупчан, С. А. Бука. – Харків: Право, 2017. С. 218-222.

Розроблені законопроекти:

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аграрні розписки»

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національної безпеки України»

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про відходи».

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності наукових парків»

8.2. Наукові праці співробітників Інституту видані понад виконання показників паспорту бюджетної програми: монографії, підручники, коментарі законодавства.

Монографії:

Жорнокуй Ю. М. Способы предупреждения корпоративных конфликтов в акционерных обществах : монография / Ю. М. Жорнокуй. – Харьков : Право, 2017. – 176 с.

Жорнокуй Ю. М. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монография / И. В. Спасибо-Фатеева, О. П. Печеный, В. И. Крат и др. ; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков : Право, 2017. – § 1, 3 гл. 9 (в соавт. с И. В. Спасибо-Фатеевой), § 2 гл. 9 (в соавт. с И. В. Спасибо-Фатеевой и Ф. М. Ханиевой).

П. Бородистый, Л. Збарский, А. Палант «Троллейбусы Украины», монография, Харьков, Золотые страницы, 2017, 478 с.;

Посібники, підручники та методична література:

Внукова Н. М. Ринок фінансових послуг: підручник / Н. М. Внукова, С. А. Ачкасова – Електронне мультимедійне інтерактивне видання комбінованого використ. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016.;

Фінансове право: підручник // О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін. за ред. М. П. Кучерявенка. – Х.: Право, 2017.

Шевченко Л.С. Інтернаціоналізація юридичного бізнесу: вибір ефективної стратегії. Strategic estimations and vectors of Ukraine's social and economic development in the conditions of European integration and the world partnership: monograph / edited by V. Yathenko. – Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom., 2017. Розд. 4.3. С. 287-296. (0,65 друк. арк.).

Єгорова Т. П. Охорона лісів за законодавством України та країн СНД: порівняльно-правовий аналіз: монографія. Харків: Юрайт, 2017. 199 с.

Yefremova K. Boosting digitizing industry in the EU and Ukraine. The Issues of Commercial Law and Innovational Relations in Ukraine and the European Union: col. monograph (у редакції).

Наукові статті:

Не фахові:

Атаманова Ю.Е. Ось обращения. Юридическая практика. г. Киев, 2017. № 22 (1014). URL: <http://pravo.ua/article.php?id=100115477>.

Yulia Atamanova Financial Restructuring: Ukrainian Recipe / URL: <http://ceelegalmatters.com/ukraine/7572-financial-restructuring-ukrainian-recipe>.

Фахові:

1. Бойчук Р. П. Проблеми правового забезпечення інвестиційної безпеки України/ Р. П. Бойчук // Право та інновації: наук.-практ. журн. – Х. : Право, №4(20). – 2017. – С. 26-30

2. Внукова Н. М., Колодізев О. М., Чмутова І. М. Аналіз міжнародного досвіду застосування ризик-орієнтованого підходу у сфері протидії відмиванню

коштів, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення / Н. М. Внукова, О. М. Колодізєв, І.М. Чмутова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - №16. – С. 610-617

3. Дмитрик О. О. Деякі питання співвідношення нормативно-правових актів при регулюванні фінансового забезпечення вищої освіти в Україні/ О.О. Дмитрик // Вісник Асоціації фінансового права України. – 2017. - № 1. – С. 21-30.

4. Савчук О. О. Фінансовий механізм забезпечення інвестиційного середовища лісоресурсної сфери в Україні / О. О. Савчук // Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид. – 2017. - № 1 (8). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2017/8/Savchuk8.pdf>.

5. Савчук О. О. Проблеми, що виникають у сфері інвестування лісового сектору: запозичення досвіду ЄС / О. О. Савчук // Право та інновації: наук.-практ. журн. – Х. : Право, 2017 – №3(19). – 2017.– С.90-96.

6. Шаповалова О. В. Методологічна база гармонізації законодавства про господарське використання природних ресурсів. Актуальні проблеми права: теорія і практика: збірник наукових праць №33. – Сєверодонецьк, 2017.- с.178-181.

7. Вапнярчук Н. М. Правове регулювання звільнення працівників у випадку порушення законодавчих вимог щодо запобігання корупції: зарубіжний досвід // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Сер. Юридичні науки. – Вип. 1. – Т.1. – 2017. – С. 118-121.

8. Кузьміна М. М. Форми інвестування у відновлювальну енергетику. Економічна теорія та право. 2017. № 2 (29). С. 112-122. (0, 7 умов. друк. арк.)

9. Клімова Г.П. Забезпечення якості вищої освіти як пріоритетна детермінанта становлення інноваційного суспільства в Україні. Вісник національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Філософія. Філософія права. Політологія. Соціологія. 2017. № 2. с.78-86 (0,5 др.арк.)

10. Борисов И. В. Организационно-правовые формы финансовых учреждений: проблемы разработки понятийного аппарата и методологического инструментария» (рус. Яз.). Сборник статей, посвященных памяти проф. А. А. Пушкина / под. Ред. Ю. М. Жорнокуя и с. А. Слипченко. Харьков : Право, 2017. с. 415–430. (0,5 д.а.)

11. Шевченко, Л. С. Злиття і поглинання в юридичному бізнесі: економічний аспект проблеми. Економічна теорія та право. 2017. № 1 (28). С. 88-97 (0,6 друк. арк.).

12. Шевченко, Л. С. Міжнародні стратегічні альянси в юридичному бізнесі. Економічна теорія та право. 2017. № 2 (29). С. 36-49. (0,8 друк. арк.).

13. Шевченко, Л.С. Innovative transformations of the legal business and legal education. Економічна теорія та право. 2017. № 3 (30). С. 64-73 (0,6 друк.

арк.).Гончаренко О.А. Децентралізація як тенденція розвитку місцевого управління в європейських державах // Право та інновації: наук.–практ. журн./редкол.: С.В. Глібоко та ін. Харків : Право, 2017. №4(20). – С. 36-42, обсяг 0,6 д.а.

14. Гончаренко О.А. Конституційно-правова модель місцевого управління у Франції // Збірник наукових праць «Державне будівництво та місцеве самоврядування», вип. 34.

15. Жорнокуй Ю. М. Договори про створення корпорації / Ю. М. Жорнокуй // Вісник національної академії правових наук України. – 2017. – № 1. – С. 130–139.

16. Жорнокуй Ю. М. Суб'єктивне право як об'єкт корпоративних відносин / Ю. М. Жорнокуй // Право і суспільство. – 2017. – Вип. 5. – С. 49–59.

17. Жорнокуй Ю. М. Методологія дослідження в розвитку учения о юридических лицах // Методологія дослідження проблем цивілістики : сб. ст., посвящ. пам'яті проф. А. А. Пушкіна / под ред. Ю. М. Жорнокуя и С. А. Слипченко. – Харьков : Право, 2017. – С. 224–250.

18. Жорнокуй Ю. М. Правова природа корпоративних відносин: сучасний етап розвитку доктрини / Ю. М. Жорнокуй // Спогади про Людину, Вченого. Цивіліста-епоху (до 85-річчя від Дня народження академіка Ярославни Миколаївни Шевченко); за заг. ред. Р. О. Стефанчука. – К.: АртЕк, 2017. – С. 92–107.

19. Внукова Н. М., Колодізев О. М., Чмутова І. М. Аналіз міжнародного досвіду застосування ризик-орієнтованого підходу у сфері протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення / Н. М. Внукова, О. М. Колодізев, І.М. Чмутова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - №16. – С. 610-617.

20. Дмитрик О. О. Визначення підсудності справ за участі фонду гарантування вкладів фізичних осіб (постановка проблеми) / О. О. Дмитрик // Вісник Асоціації фінансового права України. – 2017. - № 1. – С. 14-26.

Наукові тези:

Гончаренко О.А. Принципи функціонування децентралізованої моделі управління в європейських державах / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи» м. Северодонецьк, 6-7 жовтня 2017 р. – С. 44-47.

Жорнокуй Ю. М. Про співвідношення понять «засновницький договір» і «договір про створення (заснування) корпорації» / Ю. М. Жорнокуй // Актуальні проблеми приватного права : договір як правова форма регулювання приватних відносин : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). – Х. : Право, 2017. – С. 24–26.

Жорнокуй Ю. М. Окремі питання договорів по реорганізації юридичної особи / Ю. М. Жорнокуй // International Scientific-Practical Conference Development of legal regulation in East Europe: experience of Poland and Ukraine: Conference Proceedings, January 27–28, 2017. Sandomierz. – С. 75–78.

Жорнокуй Ю. М. Вклад Александра Анатольевича Пушкина в становление учения о юридическом лице и его современном толковании / Ю. М. Жорнокуй // Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна, 19–20 трав. 2017 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. обласний осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України». – Харків : ХНУВС, 2017. – С. 63–66.

Жорнокуй Ю. М. Предмет акціонерного договору в різних юрисдикціях / Ю. М. Жорнокуй // Сьомі юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є. В. Васьковського : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 26 травня 2017 р.) / упоряд. і відповід. ред. І. С. Канзафарова ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; економ.-прав. ф-т. – Одеса : Астропринт, 2017. – С. 104–108;

Жорнокуй Ю. М. Корпоративні відносини як предмет цивільного права / Ю. М. Жорнокуй // Методологія цивільного (приватного) права України в умовах європеїзації (Матвеевські цивілістичні читання). Київ, 27 жовтня 2017 р. (видання планується на грудень 2017 р.).

Жорнокуй Ю. М. Корпорації за законодавством Європейського Союзу та України: питання співвіднесення / Ю. М. Жорнокуй // Круглий стіл «Проблеми подальшого вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав», присвячений пам'яті проф. Ч. Н. Азімова (21 грудня 2017 року).

Іванова К. Ю. До проблеми здійснення спільної діяльності державними закладами вищої освіти / К. Ю. Іванова // Інноваційна система та інформаційні технології в сучасній науці : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф., Харків, 20 жовтн. 2017 р. С. 127-131.

Розділ 9. Міжнародне наукове співробітництво

Інститут здійснює міжнародне співробітництво з низкою наукових установ іноземних країн, що працюють у сфері інноваційної діяльності.

Протягом 2017 року Інститут здійснював міжнародне співробітництво з низкою наукових установ іноземних країн, що працюють у сфері інноваційної діяльності.

В 2017 році підписано меморандум про співробітництві з Балтійською Міжнародною Академією (м. Рига, Латвія).

На підставі Меморандуму про співробітництво між Балтійською Міжнародною Академією, Національною академією правових наук України та НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку, у якому Інститут виступає однією зі сторін меморандуму, з метою розвитку співробітництва у науковій та дослідній сферах започаткувати нові напрямки наукових досліджень, обмін науковцями, підвищення їх кваліфікації. Відповідно до підписаного Меморандуму з 4 по 17 вересня 2017 р.

Інститутом спільно з Балтійською Міжнародною Академією та ЮФ «Семенова і партнери» був проведений міжнародний курс підвищення кваліфікації «Інноваційне право». Програма Міжнародного курсу підвищення кваліфікації «Інноваційне право» є унікальною розробкою наукових співробітників НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України і Балтійської міжнародної академії під керівництвом кандидата юридичних наук Глібка С. В. і доктора економіки, проф. Буки С. А. За результатами проведеного заходу директор Інституту Глібка С. В. разом з науковими співробітниками Бринцевим О. В. та Семеновою М. В. отримали сертифікати, які підтверджують підвищення кваліфікації за напрямом «Інноваційне право».

На основі договору про співробітництво між Лодзьким Університетом (Польща), Національною академією правових наук України та НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку, у якому Інститут виступає відповідальною особою за організацію та координацію співробітництва з Лодзьким університетом здійснюється підготовка з видавництва спільної монографії «Mind the Gaps. Economical aspects in the legal thinking», 2017 року. На 2017-2020 роки планується поглиблення міжнародного співробітництва шляхом проведення спільних курсів/літньої школи НДІ ПЗІР НАПрН України та Лодзького університету.

3 липня 2017 року директора Інституту Глібка Сергія Васильовича включено до складу редакційної колегії науково-практичного міжнародного юридичного журналу «Балтийский юридический журнал/ The Baltic Journal of Law», ISSN 1691 – 0702.

Інформація про участь науковців Інституту у зарубіжних наукових заходах

Упродовж 2017 року науковці Інституту були учасниками наступних міжнародних наукових заходів:

1. Анісімова А. В. – Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні наукові дослідження правового регулювання публічного адміністрування» (м. Люблін, Польща, 16-17 червня 2017 р.).

2. Жорнокуй Ю. М. – International Scientific-Practical Conference Development of legal regulation in East Europe: experience of Poland and Ukraine: Conference Proceedings, January 27–28, 2017. Sandomierz (Сандомир, Польща).

3. Шевченко Л. С. – XIII International scientific and practical Conference «SCIENCE AND CIVILIZATION – 2017», 30 January - 07 February, 2017. Sheffield (Шеффілд, Велика Британія).

4. Шевченко Л. С. – International scientific conference Economy and Management: Modern Transformation in the Age of Globalization, Part II, March 24, 2017. Klaipeda, Lithuania (Клайпеда, Литва).

5. Шевченко Л. С. – International Scientific Conference The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility: Conference Proceedings, May 19th, 2017. Lisbon, Portugal (Лісабон, Португалія).

Шевченко Л. С. – II International Scientific Conference Economy and Society: a Modern Foundation For Human Development: Conference Proceedings, Part II, June 23th, 2017. Leipzig, Germany (Лейпциг, Німеччина).

Розділ 10. Координаційна та інформаційно-аналітична діяльність

Координаційна діяльність не здійснювалась.

Інформаційно-аналітична діяльність не здійснювалась.

Міжгалузеве співробітництво відсутнє.

Розділ 11. Стан та перспективи підготовки наукових кадрів

Відповідно до п. 2.1.4. Статуту Інституту одним із основних напрямків діяльності Інституту є підготовка наукових кадрів через аспірантуру за профілем своєї діяльності.

11.1. Стаціонарна аспірантура/докторантура Інституту (бюджетна програма 6581040), у тому числі за контрактом

В Інституті відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1047 від 26.09.2012 року відкрита аспірантура зі спеціальностей: 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право й 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення.

У 2017 році навчання та дисертаційні дослідження в Інституті здійснювали 9 аспірантів, а саме: зі спеціальності 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право здійснюють 1 аспірант третього року навчання без відриву від виробництва Ніколенко М.О. та 1 аспірант четвертого року навчання без відриву від виробництва Тетерятник Б.С.; зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення підготовку дисертаційних досліджень здійснюють 3 аспіранти третього року навчання Кононенко О.Ю., Лавренко Б.В., Момот Є.О., 4 аспіранта четвертого року навчання: Бережна К.І., Богомолів В.В., Мостицька Т.І., Шевердіна В.І.

11.2. Підготовка здобувачів / заочних аспірантів в Інституті (окремо на платній і безоплатній основі)

Станом на грудень 2017 року в Інституті в якості здобувачів прикріплені 12 осіб, з яких:

1 здобувач контрактної форми навчання 5-го року навчання зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення (наказ № 69 від 30.09.2013 р.) Герман К.Ю.

1 здобувач контрактної форми навчання 4-го року навчання зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення (наказ № 57 від 27.06.2014 р.) Зінченко С.Г.

3 здобувача контрактної форми навчання 4-го року навчання зі спеціальності 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право (наказ № 22 від 29.03.2013 р., наказ № 69 від 30.09.2013 р.) Гармаш Інна Миколаївна, Кириченко Ігор Олегович, Сарибекян Маруся Самвеловна.

7 здобувачів контрактної форми навчання 4-го року навчання зі спеціальності 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право для підготовки і складання кандидатських іспитів та одержання консультацій по роботі над кандидатською дисертацією терміном на 5 років (наказ № 57 від

27.06.2014 р.) Кролевецький Кирило Ігорович, Савчук Олександра Олександрівна, Чубенко Віра Анатоліївна, Ониськів Ірина Осипівна, Бойчук Наталія Романівна, Білоусова Ярослава Олексіївна, Новіков Євген Андрійович.

Відраховано у 2017 році:

- Честа Д.О. – наказ про відрахування №9 від 27.01.2017 р.;
- Божко Д.В. – наказ про відрахування №52 від 23.05.2017 р.;
- Клименко А.Л. – наказ про відрахування №72 від 30.06.2017 р.;
- Куценко Я.О. – наказ про відрахування №107 від 03.10.2017 р.;
- Курносова К.О. – наказ про відрахування №107 від 03.10.2017 р.;
- Іванова Ю.С. – наказ про відрахування №105 від 03.10.2017 р.;
- Шульжук Т. Р. – наказ про відрахування №108 від 05.10.2017 р.;
- Трофіменко М.С. – наказ про відрахування № 134 від 30.11.2017 р.;
- Булижин І.В. – наказ про відрахування № 134 від 30.11.2017 р.

У 2017 році особи, які виконували роботи у Науково-дослідному інституті правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук:

- Честа Д. О. «Правові та соціальні засади захисту працівників у випадку масового вивільнення» зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення, захист відбувся 27 січня 2017 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.001.46 Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

- Осадько О. О. «Ділова репутація, честь та гідність працівника як об'єкти захисту в трудовому праві» зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення, захист відбувся 20 квітня 2017 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.086.03 у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого;

- Божко Д. В. «Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності» зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення, захист відбувся 06 листопада 2017 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.086.03 у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого;

- Клименко А. Л. «Міжнародно-правові стандарти соціального забезпечення» зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення, захист відбувся 30 червня 2017 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.001.46 Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

11.3. підготовка дисертацій співробітниками Інституту

Розділ 12. Кадрове забезпечення

Станом на 31.12.2017 р. у складі Інституту функціонують п'ять структурних підрозділів, три з яких – наукові.

Загальна кількість співробітників, працюючих в Інституті становить **63** чол., з них 32 чол. працюють за сумісництвом.

Чисельність наукових співробітників становить **49** чол.

Серед наукових співробітників:

академіків – 1 чол., членів-кореспондентів – 2 чол., Заслужених діячів науки і техніки України – 1 чол., Заслужений юрист України – 1 чол.

Чисельність основних наукових співробітників становить 21 чол., з них:

кандидатів наук – 13 чол., без ступеня – 9 чол., мають вчене звання доцента – 1 чол., старшого наукового співробітника – 2 чол.

Чисельність наукових співробітників, працюючих за сумісництвом, становить 28 чол., з них:

докторів наук – 11 чол., кандидатів наук – 16 чол., без ступеня – 1 чол., мають вчене звання професора – 10 чол., доцента – 10 чол., старшого наукового співробітника – 1 чол.

Протягом року було присуджено науковий ступінь кандидата наук – 1 чол. Захищена дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук – 1 чол.

Середній вік наукових співробітників складає 40 років, з них працівників до 35 років 21 чол.

За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної юридичної науки, значні успіхи у проведенні наукових досліджень, багаторічну плідну працю, високий професіоналізм співробітники Інституту були нагороджені нагородами та почесними відзнаками:

- провідному науковому співробітнику **Гетьману А.П.** присвоєно звання *«Почесний громадянин Харківської області»*, нагороджено *Почесною грамотою Асоціації органів місцевого самоврядування Харківської області та Срібною почесною відзнакою Асоціації українських правників*;

- провідний науковий співробітник **Внукова Н.М.** нагороджена *Почесною грамотою Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана та Почесною грамотою Президії Спільки економістів України, отримала Подяку Харківського міського голови та Подяку Державного закладу післядипломної освіти Держфінмоніторингу*;

- провідний науковий співробітник **Клімова Г.П.** нагороджена *Грамотою Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації*;

- провідний науковий співробітник **Ярошенко О.М.** обраний член-кореспондентом Національної академії правових наук України, нагороджений

Грамотою Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;

*- старший науковий співробітник **Шевченко Л.С.** нагороджена *Грамотою Харківської обласної ради**

З 04 по 15 вересня 2017 р. Глібко С. В., Бринцев О. В., Семенова М. В. взяли участь в міжнародному курсі підвищення кваліфікації «Інноваційне право» за спеціальністю «Право». Проводився спільно НДІ ПЗІР НАПрН України, Балтійська міжнародна академія (Рига, Латвія) та представництво юридичної фірми «СЕМЕНОВ І ПАРТНЕРИ» (Рига, Латвія). Даний курс підтверджується сертифікатом від 15.09.2017 р.

У 2017 році молодший науковий співробітник Карбовська К. А. успішно пройшла навчання у Літній школі з інтелектуальної власності Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Проводилося з 17 по 23 липня 2017 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка спільно з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності НАПрН України, м. Київ. Що підтверджується довідкою від 24 липня 2017 р. № 233/53.

Розділ 13. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення

Фінансування Інституту у 2017 року здійснювалось за рахунок коштів Державного бюджету та за рахунок коштів спеціального фонду – власних надходжень. Кошторисом затверджено на 2017 рік фінансування за рахунок Держбюджету у сумі – 3231,9 тис. грн.

Станом на кінець грудня 2017 року до Інституту надійшло коштів з Державного бюджету – 3231,9 тис. грн.

Фактичні видатки складають 3231,9 тис. грн., у тому числі:

заробітна плата та нарахування на заробітну плату – 3231,7 тис. грн.
предмети, матеріальні витрати – 0,2 тис. грн.

У 2017 році Інститут отримав власних надходжень на суму – 401,6 тис. грн., в тому числі за надання інформаційно-аналітичних послуг – 105,5 тис. грн., сплата за навчання від здобувачів та аспірантів – 294,0 тис. грн., інші надходження – 2,1 тис. грн.

Надійшло стипендії КМУ на суму – 8,1 тис. грн.

Надійшло благодійних внесків на суму – 8,0 тис. грн.

Фактичні видатки спеціального фонду складають 427,99 тис. грн. на заробітну плату, нарахування на заробітну плату, витрати на матеріали та послуги (крім комунальних), сплату комунальних послуг та податків.

Кошториси доходів і видатків інституту складено на підставі вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 із змінами і доповненнями.

Бухгалтерські документи відповідають встановленому порядку бухгалтерського обліку і звітності Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV.

Фактів псування майна не виявлено.

Діючі посадові оклади працівників встановлені відповідно до Постанови Президії Національної Академії правових наук України від 30 червня 2011 року № 78/13 «Про умови оплати праці працівників наукових установ Національної Академії правових наук України» зі змінами та доповненнями від 13 червня 2014р. №88/11, від 22 вересня 2015р №103/2-Б, від 14 грудня 2015р. №105/2-Б, від 19 квітня 2016р. №110/3-Б, від 02 грудня 2016р. №99/18, від 10 січня 2017р. №116/4-Б.

Нарахування премій здійснюється за рахунок економії фонду оплати праці. Нарахування та відрахування до бюджету здійснюються у повному обсязі і своєчасно.

Складання обліку фактичних витрат по тематиці в цілому повністю відповідає Постанові Кабінету Міністрів України від 20 липня 1996 року № 830 (із змінами) «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і

калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт».

Матеріально-технічне забезпечення Інституту станом на кінець грудня 2017 року складається з:

- 1) ноутбук – 1 шт.
- 2) комп'ютер з процесором R-line – 1 шт.
- 3) комп'ютер Intel – 3 шт.
- 4) комп'ютер Pentium dual-core E 5300 – 5 шт.
- 5) комп'ютер Pentium dual-core E 5500 – 14 шт.
- 6) принтер HP LaserJet 1100 – 1 шт.
- 7) принтер – 6 шт.
- 8) БФП – 3 шт.
- 9) факс Panasonic – 2 шт.
- 10) Системний блок – 1 шт.
- 11) Системний блок серверний – 1 шт.
- 12) Копірувальний апарат Canon – 1 шт.
- 13) Обладнання локальної мережі – 1 шт.

Розділ 14. Пропозиції щодо удосконалення роботи академії, інституту, інших підрозділів, в тому числі щодо звітності

Перед Інститутом та його структурними підрозділами поставлено досить важливе та складне завдання – правове забезпечення становлення та розвитку інноваційного суспільства в Україні.

Пропонуємо активізувати роботу з міжнародного співробітництва та взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування з питань інноваційного розвитку.

На виконання цього пропонуємо вступити НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України та набути членства у такій міжнародній неурядовій організації, яка об'єднує наукові установи, в тому числі з питань дослідження правових проблем, як Федерація Європейських Академій наук (ALLEA), одним з напрямків діяльності якої є Наукова політика європейських академій, у рамках якого вивчаються проблеми інноваційного розвитку та утворення єдиного наукового й інноваційного простору у Європі.

Розділ 15. Інша діяльність Інституту

Інститут активно працює у напрямку видання спільних монографій із зарубіжними партнерами, а також у напрямку співробітництва з громадськими організаціями, зокрема, ХГО «Єврорегіон Слобожанщина» над спільними проектами щодо вдосконалення чинного законодавства у цій сфері. За результати роботи надано пропозиції до проекту Закону України «Про несення змін до Закону України «Про транскордонне співробітництво»» (щодо заснування об'єднання єврорегіонального співробітництва)».

Інститут отримав одне свідоцтво про реєстрацію авторського права № 71367 від 12.04.2017 р. комп'ютерна програма «Пошукова система суб'єктів інноваційних відносин», авторами якої є: Глібко С.В., Іванов С.М., Карасюк В.В., Петришин О.В., Новіков Є.А.

**В.о. ученого секретаря Інституту,
к.ю.н., с.н.с.**

О. В. Черкасов